

Foto: John Skåland

Årsmelding
Lund kommune
2019

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens innledning.....	3
Regnskap 2019 m. m	5
Kort om noen utvalgte arbeidsgivertema	15
Politisk styring.....	18
Etatenes drift	19
Sentraladministrasjonen	19
Oppvekst- og kulturetaten	21
Helse- og omsorgsetaten.....	26
Plan, næring- og miljøetaten	33
Organisasjonskart pr 2019	38
Kommunens planstrategi.....	39
Kommunestyresaker 2019	40
Foreløpige KOSTRA-tall 2019	42
Hendelser etter balansedagen (kommentar vedr. Covid-19)	43

Kommunedirektørens innledning

Årsmeldingen er en del av kommunedirektørens rapportering til kommunestyret. Årsmeldingen gir et overblikk over kommunens virksomhet i året som har gått og peker samtidig på utfordringer som ligger foran oss.

Hovedoppgaven til Lund kommune er å gi gode velferdstjenester til innbyggerne. Administrasjonens største utfordring er å prioritere og å få mest mulig nytte ut av hver eneste krone.

Lund er en liten kommune med begrensede ressurser, også økonomisk. Kommunen har to hovedinntektskilder; skatt og rammetilskudd. Skatteinntekten i Lund er på ca. 80 % av landsgjennomsnittet. Gjennom mekanismene i inntektssystemet utjevnes forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene, og Lund løftes til ca. 94 % av landsgjennomsnittet via inntektsutjevningen. Når det gjelder rammetilskuddet og utviklingen av dette er trenden klar: det er ikke å forvente at lønns- og prisstigningen kommunen står ovenfor blir fullt kompensert gjennom rammetildelingen. Dette sammenholdt med at kommunene stadig tilføres flere oppgaver, uten at disse er fullfinansierte, gjør at kommunens økonomiske handlingsrom svekkes.

I 2019 kostet det 10,64 % mer å drive Lund kommune enn gjennomsnittskommunen. For 2020 er estimatet 11,77 %. Smådriftsulempene blir delvis kompensert gjennom inntektssystemets utjevnerende mekanismer.

Regjeringen signaliserer strammere statsbudsjetter i årene fremover – noe som også vil påvirke kommunesektorens rammebetingelser. Dette medfører at kommunene må tenke nytt for å klare å tilpasse kommunens utgifter til inntektene.

Lund kommune er involvert i flere ulike interkommunale samarbeider. De fleste av disse samarbeidene fungerer godt og gir Lund kommune merverdi i form av tilgang på spesialisert kompetanse og høy kvalitet på tjenestene. Det finnes også utfordringer med slike samarbeider ved at Lund kommune sin egenbestemmelse blir noe svekket. Det stilles derfor strenge oppfølgingskrav til administrasjonen og rapporteringskrav tilbake til kommunene for å sikre nødvendig kontroll med de tjenestene som er organisert utenfor kommunen.

En av de aller viktigste oppgavene i 2020 og årene fremover er digitalisering. På bakgrunn av knappe ressurser og at den digitale utviklingen går fort har Lund kommune et relativt stort etterslep å ta igjen innenfor tilbud av digitale tjenester. Staten ligger foran oss i den digitale utviklingen og stiller strengere krav nå enn tidligere om at kommunene må være operative på digitale plattformer. Dette vil vi ha fullt fokus på fremover.

Fra og med 2020 er det innført finansielle nøkkeltall som styringsparametere. Beregningsgrunnlaget er sum driftsinntekter. Lund kommune har besluttet å benytte følgende finansielle handlingsregler:

- Langsiktig mål for netto driftsresultat på 1,75%
- Langsiktig mål for disposisjonsfond på 7%
- Langsiktig mål for netto lånegjeld på 75%

Ut fra dagens økonomiske situasjon vil det ta noen år før vi har innfridd samtlige tre mål. Med å legge seg på en restriktiv linje i forhold til investeringer vil nøkkeltallet for lånegjeld være oppnåelig i løpet av inneværende økonomiplanperiode.

Ressurssituasjonen er, som beskrevet ovenfor, krevende. Samtidig er det slik at når man er tvunget til å «snu hver stein», tenke nytt og sette spørsmålstegn ved det man gjør, vil det ofte komme noe godt ut av prosessen. Læringen blir ofte høy, og man belønnes med bedre og mer kostnadseffektive løsninger. En annen «bonus» kan være bedre samarbeid og økt kjennskap til hverandres behov og fagområder. Målet er å komme styrket ut av situasjonen. Med dyktige og «fremoverlente» medarbeidere ligger alt til rette for dette!

Administrasjonen har i løpet av 2019 fornyet seg med tre nye ledere: Kommunalsjef for Helse- og omsorg, Lotti K. Løvhaug, Kommunalsjef økonomi, Espen Lindal og Digitaliseringssjef Olav Hegdal. Vi takker disse og alle øvrige ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i året som gikk.

2019 var valgår. Vi vil takke de folkevalgte som gikk av for et godt samarbeid og ønsker de nye velkomne! Vi ser frem til å bli kjent med dere!

Siv K. Egenes
Kommunedirektør

Regnskap 2019 mm.

Drift

I det opprinnelige budsjettet for 2019 ble det lagt opp til bruk av fondsmidler på i overkant av MNOK 8 for å saldere budsjettet. Gjennom året har det blitt gjennomført budsjettendringer som har resultert i et revidert budsjett med bruk av i overkant av MNOK 7,7 av oppsparte fondsmidler.

Resultatet for 2019 er bedre enn budsjettet. Netto driftsresultat er gjort opp på minus ca. 5,5 millioner mot budsjettet 7,7 millioner. Bruk og avsetninger til fond er også høyere enn budsjettet som følge av endringer i året, men oppsummert er årets regnskapsmessige resultat positivt med ca. 1,4 millioner kroner. Årsaken til at resultatet er bedre enn forventet ligger i lavere pensjonskostnader enn budsjettet, økt skatteinngang, lavere avdrag på investeringslån, lavere kostnader til private barnehager og solid økonomistyring i etatene. En stor andel av inntektene til kommunen er usikre poster som man ikke sikkert kan fastslå før endelige tall foreligger ved årets slutt.

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2019	Reg.budsj. 2019	Oppr.budsj 2019	Regnskap 2018
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	7 566	8 540	8 540	8 283
Andre salgs- og leieinntekter	20 944	19 217	19 217	19 466
Overføringer med krav til motytelse	34 172	23 401	23 401	32 128
Rammetilskudd	117 828	119 070	119 070	116 034
Andre statlige overføringer	13 203	14 736	14 736	13 456
Andre overføringer	0	0	0	25
Innteks- og formuesskatt	82 728	80 700	78 900	78 836
Eiendomsskatt	6 507	6 605	6 605	6 600
Andre direkte og indirekte skatter	780	1 200	1 200	457
Sum driftsinntekter	283 729,197	273 469	271 669	275 285
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	-150 556	-143 969	-141 719	-143 241
Sosiale utgifter	-35 762	-40 293	-40 293	-35 342
Kjøp av varer og tjenester inngår i kommunens tjene:	-44 906	-43 293	-43 293	-45 897
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenstep	-48 656	-46 979	-46 979	-47 519
Overføringer	-18 683	-15 398	-15 777	-17 732
Avskrivninger	-14 032	-13 500	-13 500	-15 713
Fordelte utgifter	15 757	15 936	15 936	14 965
Sum driftsutgifter	-296 837,261	-287 497	-285 626	-290 479
Brutto driftsresultat	-13 108	-14 028	-13 956	-15 194
EKSTERNE FINANSINTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	8 696	8 395	7 945	7 913
Mottatte avdrag på lån	8	220	220	11
Sum eksterne finansinntekter	8 704	8 615	8 165	7 924
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	-5 358	-4 686	-4 686	-4 083
Avdrag på lån	-9 801	-10 921	-10 921	-11 365
Utlån	-14	-220	-220	0
Sum eksterne finansutgifter	-15 172	-15 827	-15 827	-15 448
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-6 468	-7 212	-7 662	-7 524
Motpost avskrivninger	14 032	13 500	13 500	15 713
Netto driftsresultat	-5 544	-7 740	-8 118	-7 005

Samlede driftsinntekter i 2019 var på i overkant av 283,7 millioner kroner mot 275,3 millioner kroner i 2018. Dette representerer en vekst i inntektene fra 2018 til 2019 på ca 3,1 %. Av de samlede inntektene utgjør skatt på inntekt og formue samt rammetilskudd i overkant av 200 millioner kroner, tilsvarende ca 71 % av samlede inntekter i 2019. Budsjetterte inntekter fra skatt og rammetilskudd i 2019 var på i underkant av 200 millioner kroner. Avvik fra budsjett er på i underkant av TNOK 800.

Lønnsutgiftene fratrukket sykelønns- og svangerskapsrefusjoner er i 2019 på 178,2 millioner kroner mot 171,2 millioner i 2018. I 2019 viser samlede lønnskostnader et mindreforbruk mot budsjett på ca. 5,5 millioner kroner. Rundt 3,7 millioner av mindreforbruket skyldes lavere kostnader til pensjon enn budsjettert. Resterende 1,8 millioner kroner skyldes at det gjennom året har vært et stort fokus på innsparinger, da fortrinnsvis gjennom reduksjon i innleie av arbeidskraft ved sykefravær og permisjoner samt tilbakeholdenhet ved ledige stillinger/nyansettelser.

Samlede driftsutgifter i 2019 er på 296,8 millioner kroner og inkluderer avskrivninger på ca 14 millioner kroner. Sammenliknet mot 2018 har driftsutgiftene (eksklusive avskrivninger) hatt en vekst på 2,9 % mot tilsvarende vekst i 2018 på ca 2,7 %.

Driftsinntektene har således hatt en vekst høyere enn driftsutgiftene – noe som isolert sett er positivt for utviklingen i den økonomiske balansen mellom kommunens inntekter og utgifter.

Finanspostene viser netto finansutgifter på i underkant av 6,5 millioner kroner i 2019 mot 7,5 millioner i 2018. Årsaken til den positive utviklingen innenfor finanspostene forklares i hovedsak ved at de årlige avdragene på lånegjelden er tilpasset kommunelovens bestemmelser for minimumsavdrag. I 2019 er det betalt avdrag på 9,8 millioner kroner mot budsjetterte avdrag på 10,9 millioner kroner. Dersom vi ser på balansen mellom renteinntekter/utbytte minus renteutgifter viser denne de siste årene en negativ utvikling. I 2017 utgjorde renteinntekter og utbytte 197 % av renteutgiftene mens tilsvarende tall for 2019 viser 162 %. Bakgrunnen for denne utviklingen ligger i økende markedsrente og økt lånegjeld.

Etatenes drift i 2019 viser et samlet merforbruk på i overkant av TNOK 400, men med store variasjoner mellom etatene. Etatene belyser den økonomiske situasjonen noe mer under sine kapitler.

ETATENES DRIFT:

(Inkl. avsetninger til og bruk av fondsmidler)		Regnskap	Revidert	Avvik	Regnskap
		2019	budsjett 2019	(minus er neg.)	2018
1 SENTRAL- ADMINISTRASJON	Utgift	-23 602	-20 400	-3 202	-19 634
	Inntekt	3 977	616	3 361	1 816
	Netto utgift	-19 625	-19 784	159	-17 818
2 OPPVEKST OG KULTUR	Utgift	-122 975	-120 048	-2 927	-117 680
	Inntekt	18 098	11 111	6 987	16 114
	Netto utgift	-104 877	-108 937	4 060	-101 566
3 HELSE OG OMSORG	Utgift	-130 174	-123 424	-6 750	-121 426
	Inntekt	26 295	24 902	1 393	28 950
	Netto utgift	-103 879	-98 522	-5 357	-92 476
4 PLAN-NÆRING-MILJØ	Utgift	-34 033	-33 030	-1 003	-33 773
	Inntekt	29 937	28 231	1 706	29 062
	Netto utgift	-4 096	-4 799	703	-4 711

Investeringer

I 2019 er det gjennomført investeringer på til sammen ca. 30,4 millioner kroner.

Økonomisk oversikt - Investering				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2019	Reg.budsj. 2019	Oppr.budsj 2019	Regnskap 2018
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	47	0	0	295
Andre salgsinntekter	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	5 063	8 818	5 810	15 893
Statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
Sum inntekter	5 110	8 818	5 810	16 188
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	-25	0	0	-39
Sosiale utgifter	-2	0	0	-5
Kjøp varer og tjenester inngår i kommunens tjeneste	-25 180	-49 072	-23 875	-37 824
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjeneste	-11	0	0	0
Overføringer	-5 169	-7 368	-4 375	-6 649
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	-30 387	-56 440	-28 250	-44 517
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	-2 025	-1 075	-1 075	-1 165
Utlån	-1 054	-3 000	-3 000	-1 128
Kjøp av aksjer og andeler	-934	-800	-800	-712
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	-1 496	0	0	0
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	-5 509	-4 875	-4 875	-3 005
Finansieringsbehov	-30 785	-52 496	-27 315	-31 334
FINANSIERING				
Bruk av lån	25 318	49 594	25 227	28 496
Salg av aksjer og andeler	120	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	3 173	1 788	1 788	1 624
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	300	300	300	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	944
Bruk av bundne fond	1 874	814	0	270
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansiering	30 785	52 496	27 315	31 334
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Av samlede investeringer på ca 30,4 millioner kroner er ca 4,1 millioner investeringer innenfor VAR-sektoren og TNOK 250 investeringstilskudd til kirken.

Store prosjekter som er verdt å trekke frem er bl.a. investeringen i skolebygg på Kiellands Minde skole på ca 14,7 millioner kroner.

Det har vært flere mindre, men viktige prosjekter i 2019 som bl.a. investering i utemøbler til Moi sentrum, nytt dekke i ballbinge på Kiellands Minde, anleggsmaskiner (traktor og hjullaster), autovern m.m. Det er kommunedirektørens oppfatning at årets investeringsprosjekter i all hovedsak har vært gjennomført med god styring, kontroll og overholdelse av budsjetttrammene.

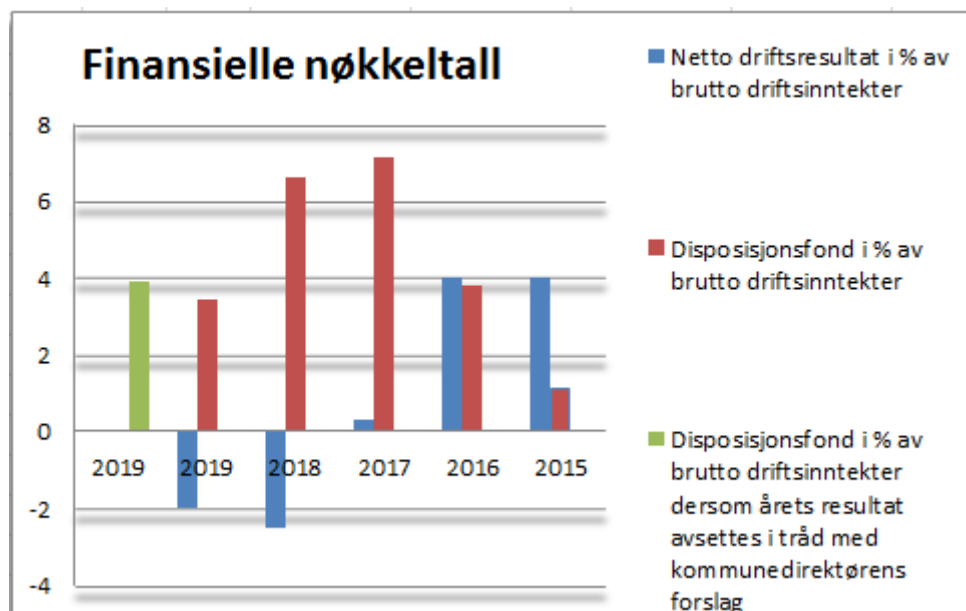
Investeringsregnskapet er gjort opp med et udekket finansieringsbehov på 0 kroner. Nye prosjekter i 2019 er finansiert ved opptak av lån og momskompensasjon. Prosjekter som ble overført fra 2018 til 2019 er finansiert ved bruk av gjenstående lånemidler og momskompensasjon. Samlet låneopptak i 2019 har vært på MNOK 22,27. Ved utgangen av 2019 har kommunen ca 24,9 millioner i ubrukte lånemidler – som i all hovedsak medgår til å finansiere igangsatte prosjekter som videreføres i 2020.

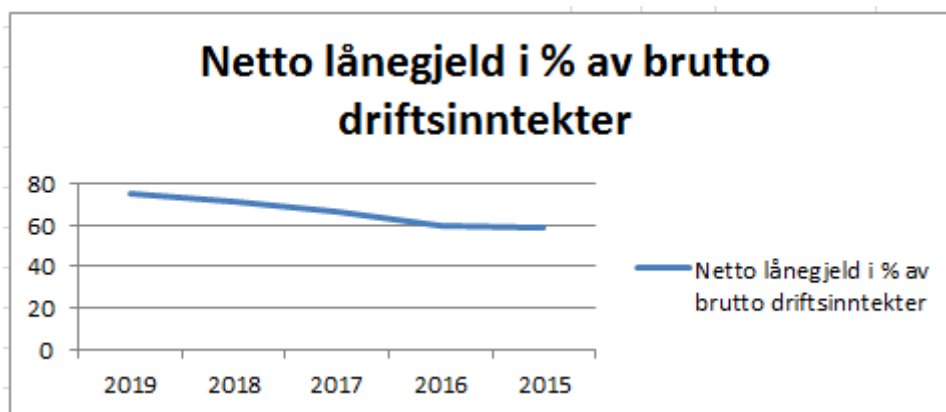
Nøkkeltall - handlingsregler

I budsjettet for 2020 hadde vi fokus på 3 finansielle handlingsregler og nøkkeltall. Nedenfor viser vi status på de finansielle nøkkeltallene etter regnskapet for 2019, men før disponeringen av det regnskapsmessige resultatet for året.

Definisjon handlingsregel	2019	2018	2017	2016	2015
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-2,0	-2,5	0,3	4,0	4,0
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	75	71	66	60	59
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	3,4	6,6	7,1	3,8	1,1

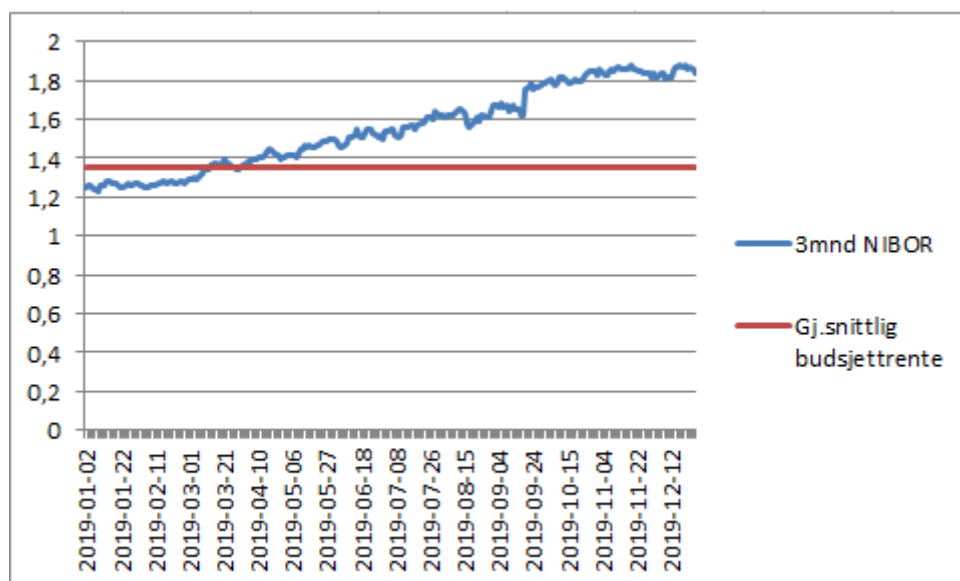
Dersom kommunestyret slutter seg til kommunedirektørens forslag til disponering av mindreforbruket i regnskapet for 2019 vil dette siste tallet - mål for disposisjonsfond, være på ca 3,9 % av brutto driftsinntekter.

Renteutvikling i 2019

Lund kommune sin lånegjeld pr 2019 er på ca. 267,5 millioner kroner, og er i all vesentlighet tilknyttet flytende rentebetingelser med basis i 3mnd NIBOR + påslag. Som et resultat av at hele låneporteføljen har flytende rentebetingelser er kommunen sårbar for økninger i markedsrentene. Budsjetterte rentekostnader for 2019 var samlet på ca. 4,7 millioner kroner, mens de faktiske rentekostnadene ble på ca. 5,35 millioner kroner. Nedenfor vises utviklingen i 3mnd NIBOR og budsjettetrenten (ekskl. påslag) gjennom 2019:

Når markedsrenten øker vil kommunens rentekostnader øke – samtidig vil kommunens innskudd få en høyere avkastning noe som gir en økning i renteinntektene. Netto renteinntekter/kostnader i 2019 viser et negativt avvik mot budsjett på avrundet TNOK 400.

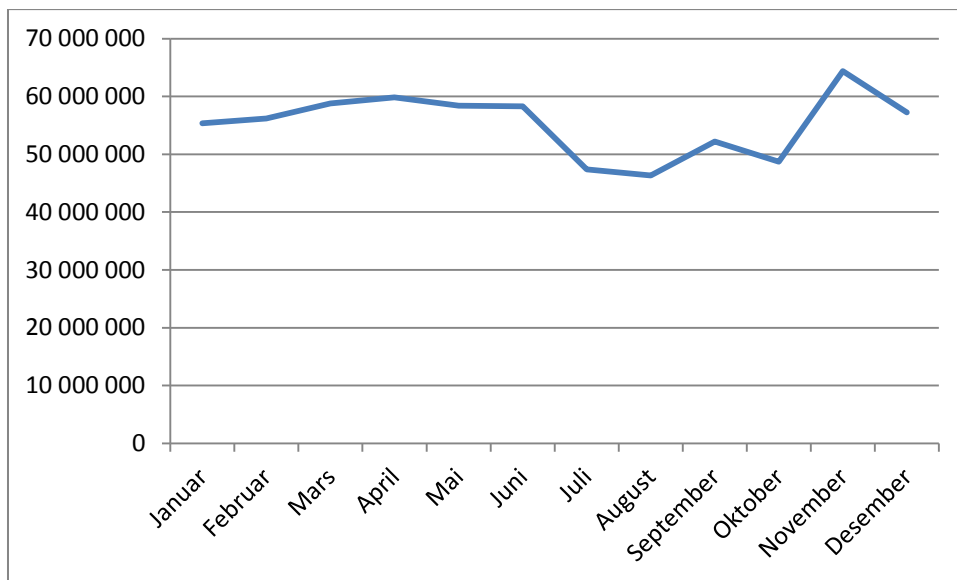
Ved utgangen av 2019 ligger 3mnd NIBOR på 1,85% - omtrent på nivå med budsjettetrenten for 2020.

Likviditet

Likviditet er et uttrykk som benyttes til å beskrive en virksomhets betalingsevne, som forklarer hvor god kjøpekraft virksomheten har i øyeblikket. Bra likviditet vil si at virksomheten er god til å innfri betalingsforpliktelsene sine. Det finnes flere mål på om likviditeten er god eller dårlig – der ett av målene er likviditetsgrad 3, som er forholdet mellom de mest likvide omløpsmidlene og den kortsiktige gjelden. Med de mest likvide omløpsmidlene menes de kontoene som representerer bank og kontantbeholdning.

Lund kommune sin frie likviditetsbeholdning pr 31.12.2019 er på ca. 57 millioner, mens den kortsiktige gjelden er på ca 47 millioner. Dette gir en likviditetsgrad 3 på over 1,2, eller 120%. Anbefalingene er at likviditetsgrad 3 ikke bør være særlig lavere enn 0,5 eller 50%. Kommunens likviditet kan altså betegnes som god.

Grafen nedenfor viser utviklingen i kommunens likviditet gjennom året.

Fondsbeholdning

Kommunens fondsbeholdning er pr. 31.12.19 på 20,8 millioner kroner – hvorav ca 9,7 millioner er disposisjonsfond.

Tall i 1000	2019	2018	2017	2016	2015
Disposisjonsfond	9 740	16 985	18 194	9 044	1 723
Bundne fond	10 283	10 283	11 542	12 678	11 131
Ubundne inv. fond	345	345	1 289	1 039	816
Bundne inv. fond	436	814	814	814	814
Totalt alle fond	20 804	28 427	31 839	23 575	14 484

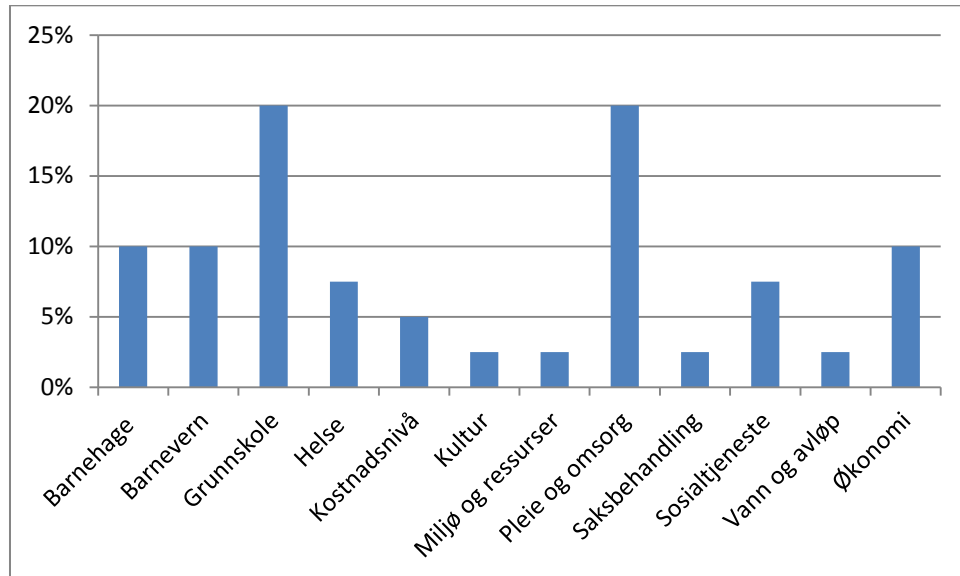
Dersom mindreforbruket for 2019 besluttes avsatt til disposisjonsfond vil dette øke med ca. 1,4 millioner kroner til MNOK 11,1.

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en måling som publiseres av kommunal rapport hvert år. I målingen rangeres kommunene etter 151 nøkkeltall på tvers av 12 ulike sektorer. Lund kommune er foreløpig pr 2019 nr. 288 etter justering for økonomiske forutsetninger.

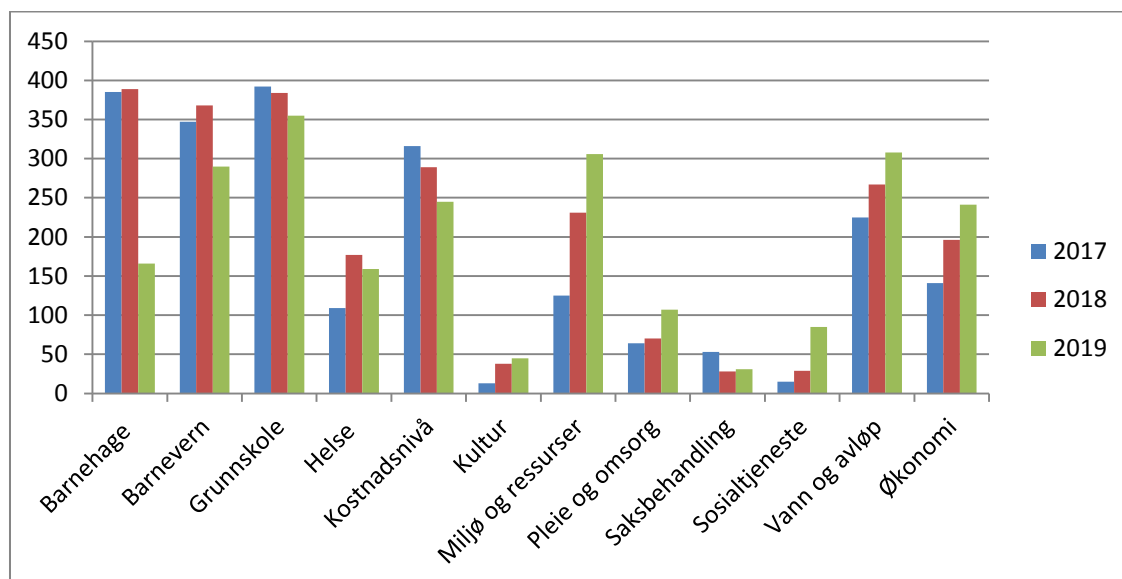
Sektorene som belyses i målingen og deres vekt i barometeret fremgår av tabellen nedenfor:

Sektorer kommunebarometeret og sektorenes vektning i barometeret

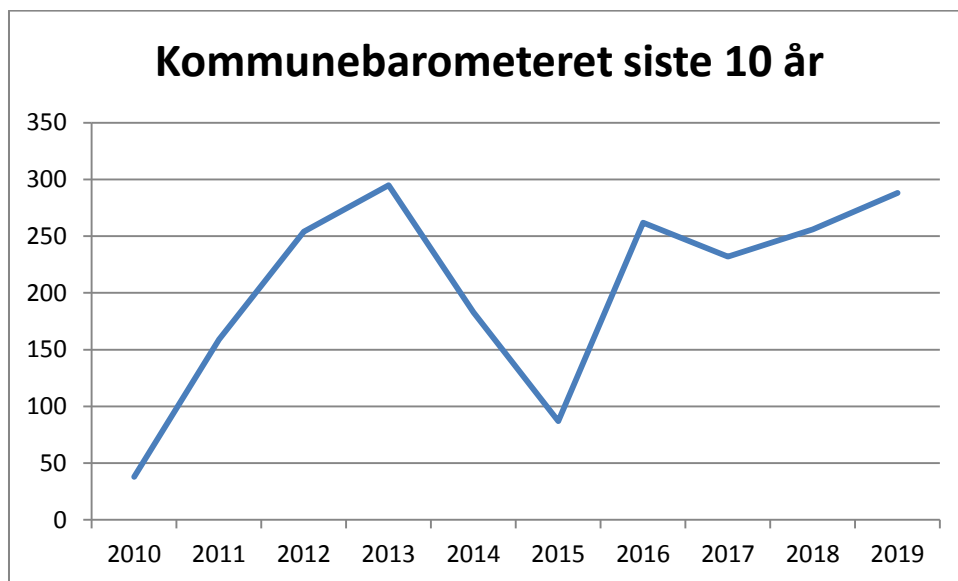

Det er viktig å huske at det er viktige ting som ikke måles, og at en god plassering kan skyldes flaks - på samme måte som en dårlig plassering kan skyldes uflaks. Likevel: I hovedsak vil kommuner som ligger langt nede på en tabell, som regel ha en del å lære av kommunene som er i toppen av den samme tabellen.

Tabellen nedenfor viser utviklingen innenfor de ulike sektorene de 3 siste årene.

Grafen nedenfor viser utviklingen i Lund kommune sin plassering i kommunebarometeret for de siste 10 årene.

Tabellen nedenfor viser Lund kommunes rangeringer i kommunebarometeret for 2019 målt mot egne naboer:

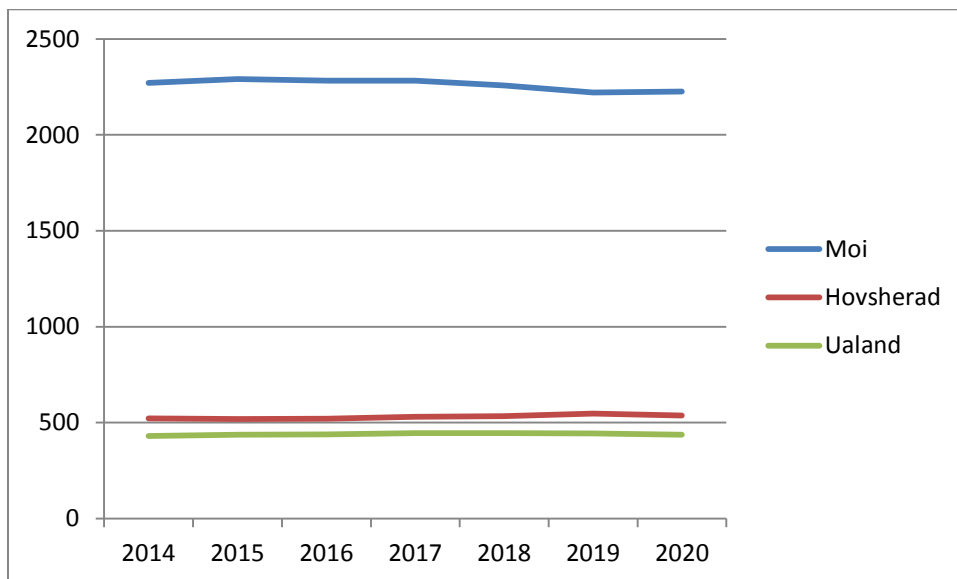
Sektor	Lund	Sokndal	Flekkefjord	Eigersund	Bjerkreim
Barnehage	166	366	186	270	386
Barnevern	290	280	84	283	226
Grunnskole	355	337	96	254	232
Helse	159	352	285	382	15
Kostnadsnivå	245	140	247	238	182
Kultur	45	222	201	174	331
Miljø og ressurser	306	199	281	87	393
Pleie og omsorg	107	172	309	111	328
Saksbehandling	31	8	111	45	233
Sosialtjeneste	85	302	102	308	163
Vann og avløp	308	276	307	168	297
Økonomi	241	85	240	99	41
Total 2019	288	305	90	303	271

Befolkningsutvikling

Ved utgangen av 3. kvartal 2019 hadde Lund kommune 3.193 innbyggere som er 20 færre enn innbyggertallet ved årets inngang. Innbyggertallet i Lund kommune har vist en fallende tendens gjennom 2019 samlet sett, men med variasjoner mellom de tre sentrale tettstedene.

Område	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Moi	2271	2290	2283	2283	2258	2221	2226
Hovsherad	523	519	521	531	534	548	538
Heskestad	431	438	439	445	445	444	438
Sum	3225	3247	3243	3259	3237	3213	3202

Befolkningsfremskrivningene til SSB indikerer at Lund kommunes innbyggertall øke i årene fremover. Dersom vi legger til grunn SSB sitt hovedalternativ for befolkningsvekst de neste 5 årene vil befolkningen øke til 3.254 innbyggere. Fordelt etter alder vil innbyggere på 65 år eller eldre utgjøre ca 21 % i år 2025 mot ca 18 % i år 2019. Dette er i tråd med tidligere anslag om at antall eldre vil øke i årene fremover.

Kort om noen utvalgte arbeidsgivertema

Likestilling

Andel kvinner som har et tilsetningsforhold i Lund kommune utgjør ca. 84 %. Tallet har holdt seg noenlunde uforandret de siste årene. Andelen mannlige ansatte utgjør følgelig 16 %. Av de kvinnelige arbeidsplassene er ca. 71 % deltid og blant de mannlige er det ca. 42 % deltid.

Noe av deltid er ufrivillig deltid, men undersøkelser viser at langt de fleste ønsker deltidsstillinger. Spesielt har det vært utfordring å få store stillingsbrøker i pleie- og omsorgssektoren. Dette gjelder også assistenter i skole og SFO. Ca. 30 % av kvinnene har deltidsstillinger, mens for mennene er det ca. 13 % - tallene her har ikke forandret seg det siste året. Våren 2020 gjennomføres det en ny kartlegging av ufrivillig deltidsarbeid i kommunen.

Gjennomsnitt årslønn for kvinnene i Lund kommune er 477.000 kroner, mens den for mennene er 531.000 kroner. Lønns skillet følger profesjon og ikke kjønn. Det er heller ikke forskjell i lønn om en er vikar eller fast ansatt.

I rådmannens ledergruppe er det 2 menn og 2 kvinner. Blant avdelingslederne er det 13 kvinner og 4 menn. Både i forhold til daglig drift og rekruttering av ansatte tilstrebes mest mulig lik behandling av begge kjønn. I forhold til nyansettelse er dette med likere fordeling mellom kjønnene et viktig moment som blir og vil bli vurdert framover.

Personale

Lund kommune hadde ved inngangen til 2020 til sammen 214 årsverk faste stillinger. I alt 352 lønsmottakere og 245 årsverk dersom en inkluderer vikarer.

Årsverk	Faste	Inkludert vikarer/midlertidige stillinger
Sentraladministrasjonen	10	10,5
Oppvekst- og kulturetaten	88,2	104,9
Helse- og omsorgsetaten	92,5	105,1
Plan, næring- og miljøetaten	23,4	24,3
Totalt alle etater	214,1	244,8

Sykefravær og HMS (helse, miljø og sikkerhet)

Sykefraværet i Lund kommune er forholdsvis lavt sammenlignet med andre kommuner. Det arbeides kontinuerlig med å holde andelen sykemeldte så lav som mulig. Kommunen arbeider løpende med tiltak som kan virke forebyggende på sykefraværet. Tabellen under viser måltall og resultatet for hele etatens drift i 2019. Alle tall i %.

Sykefravær	Mål	Resultat
Sentraladministrasjonen	2,0	5,0
Oppvekst- og kulturetaten	5,3	5,5
Helse- og omsorgsetaten	8,0	9,1
Plan, næring- og miljøetaten	5,0	4,0
Totalt alle etater	6	7,13

Sykefraværet har i 2019 vært høyere enn måltallet for alle etater foruten PNM-etaten.

Tabellen nedenfor er detaljert mht. korttids- og langtidssykemeldte.

Sykefravær	Mål		Resultat	
	Korttid	Langtid	Korttid	Langtid
Sentraladministrasjonen	0,8	1,2	1,0	4,1
Oppvekst- og kulturetaten	1,9	3,4	1,1	4,4
Helse- og omsorgsetaten	2,0	6,0	1,6	7,5
Plan, næring- og miljøetaten	2,0	3,0	1,4	2,6
Totalt alle etater	2	4	1,37	5,76

Korttids-sykefraværet samlet sett for hele kommunen er lavere enn måltallet, noe som er svært gledelig sett ut fra et økonomisk perspektiv. Det er arbeidsgiver som må dekke utgiftene ifm. innleie av vikarer.

I følge statistikk fra SSB, har det legemeldte sykefraværet gjennom 2019 for hele landet gått noe ned. Andelen arbeidstakere med legemeldt sykefravær var 4,98 % i 3. kvartal 2019 samlet for alle arbeidsgrupper.

Arbeidet med å redusere sykefraværet er et svært viktig arbeid og har høy prioritet i Lund kommune. Det er imidlertid et utfordrende arbeid som krever innsats over tid for å se resultater.

Lund kommune arbeider etter følgende målsetting:

En viktig målsetting er at ingen ansatte i Lund kommune skal ha sykefravær grunnet forhold på egen arbeidsplass – den skal være trygg og trivelig!

Seniortiltak

Ved inngangen av 2020 er det 19 personer (året før var det 20 personer) som er med i ordningen med et seniortillegg fra fylte 62 år, 6 av disse mottar halv sats. Anslått årlig kostnad for tiltaket er på ca. 350.000 kr for 2019 og vil variere noe fra år til år. Dette gjelder kun de som har mottatt tillegg på lønn, og ikke de som velger ekstra ferie. Ordningen fordeler seg slik: OK-etaten 9 personer, HO-etaten 4 personer og PNM-etaten 6 personer.

Lønns- og sosialkostnader i 2018 var samlet 278.000 kroner mot 255.000 kroner året før. Ut fra alderssammensetningen av ansatte, kan utgiftene til denne ordningen øke de to neste årene.

I 2019 var det 3 personer i gruppen AFP 62-64 år. Lund kommune er ikke med i utjevning av denne gruppen, men egenfinansierer disse utgiftene. Det er forventet at kommunen sparer en del utgifter ved å egenfinansiere dette fremfor å delta i utjevningsordningen. Det er få personer i Lund kommune som er med i denne ordningen.

Lærlinger

Per utgangen av 2019 hadde Lund kommune i alt 6 lærlinger i arbeid. Det planlegges å ansette flere lærlinger våren 2020. Lund kommune har som mål at det til enhver tid skal være lærlinger ansatt i kommunen og har lang og god erfaring med lærling-arbeid.

Personer med redusert funksjonsevne

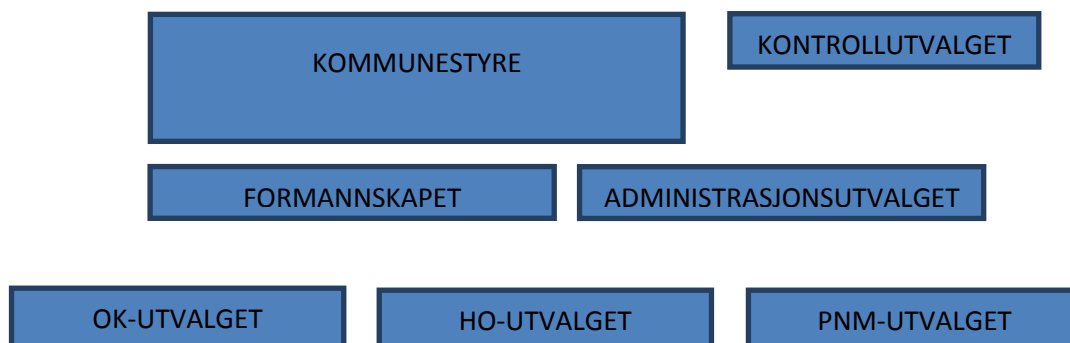
Kommunen som IA-bedrift er åpen for personer som NAV har avklart og som har behov for utprøving av sin arbeids- og funksjonsevne i det ordinære arbeidsliv. Per 2019 er det ansatt 1 person i Lund kommune på spesielle vilkår der den ansattes lønn i stor grad blir dekket via NAV-systemet.

Kompetanseheving og utvikling av kunnskap

De ansattes kompetanse er den utvilsomt største ressursen kommunen har. Det er av stor betydning at kommunen lykkes i arbeidet med å holde på og videreutvikle den kunnskapen de ansatte besitter. Kommunen arbeider løpende med kompetanseheving og utvikling av de ansattes kunnskap gjennom både interne og eksterne læringsmiljøer. Det er et mål at de ansatte til enhver tid skal besitte den kunnskapen som er nødvendig for jobbutførelsen i kommunen og at de ansatte skal få mulighet til å utvikle sin kunnskap gjennom sitt arbeid i Lund kommune.

Politisk styring

Den politiske organiseringen var slik ved årsskiftet 2019/2020:

Det har ikke forekommet endringer i den politiske organiseringen i 2019. Modellen viser at noen saker går fra hovedutvalg direkte til kommunestyret mens andre, i hovedsak økonomisaker, går via formannskapet.

Driftsregnskap politisk styring (netto utgift)

		Regnskap 20	Budsjett 2019	Avvik	Regnskap 2018
100	Politisk styring	3 039 610	2 821 486	218 124	2 643 001

Politisk styring har overgått sin ramme med i underkant av TNOK 218 i 2019 mot et mindreforbruk i 2018 på TNOK 44. Mesteparten av merforbruket i 2019 er knyttet til lønninger for politisk ledelse.

Antall politiske saker

Antall politiske saker	2018	2019	Endring
Kommunestyret	67	81	14
Formannskapet	74	106	32
PNM-utvalg	87	66	-21
OK-utvalg	49	43	-6
HO-utvalg	52	46	-6
Totalt alle etater	329	342	13

Tabellen viser at det er behandlet totalt 13 flere politiske saker i 2019 enn i 2018. Størst økning i antall saker er innenfor formannskapet mens størst nedgang i antall saker er i PNM-utvalget.

Valg 2019

I 2019 ble det gjennomført kommune- og fylkestingsvalg i Lund kommune, noe som resulterte i en ny politisk ledelse for de neste 4 årene. Takket være solid innsats fra alle valg-involverte ansatte ble valget gjennomført uten vesentlige feil eller mangler. Det er ingen endringer i antall politiske medlemmer i verken kommunestyre, formannskap eller hovedutvalg.

Etatenes drift

Sentraladministrasjonen

Modellen ovenfor viser et overordnet bilde av etatens ansvarsområder og oppgaver. Det er totalt 12 ansatte i sentraladministrasjonen inkludert kommunedirektør. I tillegg kommer ordfører. Lønninger til kommunedirektør, ordfører/varaordfører og kommunestyre dekkes over sentraladministrasjonens budsjett i tillegg til øvrige ansatte i etaten.

Driftsregnskap sentraladministrasjonen:

Tall i hele 1000		Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik	Regnskap 2018
110	Politisk aktivitet	3012	2966	46	2990
111	Kontrollutvalg/revisjon	809	652	157	610
113	Valgavvikling	185	150	35	0
120	RS-stab	12066	12266	-200	11238
121	Felles IKT-drift	3553	3750	-197	2980
Sum		19625	19784	-159	17818

Sentraladministrasjonen leverer i 2019 et mindreforbruk på TNOK 159 mot et merforbruk på TNOK 206 pr 2018. Innenfor områdene politisk aktivitet, kontrollutvalg/revisjon og valgavvikling er det et samlet merforbruk på TNOK 238 mens det innenfor rådmannens stab og ikt avdelingen er et samlet mindreforbruk på TNOK 397. Gjennom hele 2019 har det vært fokus på kostnadsbesparende tiltak hvilket har resultert i at etaten leverer et samlet mindreforbruk til tross for overskridelser innenfor 3 av 5 hovedområder. I all hovedsak ligger besparelsene i form av reduserte lønnskostnader. De ansatte i etaten har utvist solid arbeidsvilje og innsats gjennom hele 2019 – noe som har gjort det mulig å bl.a. unngå innleie av vikarer ifm. syke- og permisjonsfravær. Dette har imidlertid sin «pris» i form av et relativt høyt arbeidspress innenfor flere viktige oppgaver.

Kommunalsjef økonomi opplever at de ansatte trives på jobb og at arbeidsmiljøet jevnt over er godt. 2019 har vært preget av 2 nye ansatte (kommunalsjef økonomi og digitaliseringssjef) samt at en ansatt har returnert i arbeid etter lengre tids foreldrepermisjon. Samtidig har Siv Kristin Egenes hatt sitt første hele år i rollen som kommunedirektør.

Sentraladministrasjonen utarbeider budsjett og økonomiske prognoser, er ansvarlig for føring av kommunens regnskap (også regnskap for kirkelig fellesråd), foretar lønnsutbetalinger, krever inn kommunale gebyrer, avgifter og skatter, ansvarlig for gjennomføringen av valg, organisering og drift av postmottak og servicefunksjoner samt ansvarlig for kommunens felles ikt-funksjoner.

Etaten har flere ulike løpende målsettinger, bl.a. oppdaterte og velfungerende kommunikasjonskanaler, god økonomistyring, velfungerende servicekontor (kundemottak) og gode rutiner/planer for ikt-beredskap. Kommunalsjef økonomi opplever at etaten leverer tilfredsstillende innenfor samtlige områder, men at det fremdeles er potensiale for forbedringer, spesielt innenfor bruk og utvikling av digitale kommunikasjonsløsninger.

Nytilsatt Digitaliseringssjef, Olav Hegdal, trekker frem følgende resultater/innsatser for ikt-avdelingen i 2019 og utfordringer fremover:

Viktige resultater og innsatser i 2019

- Oppgraderinger av systemer for elektronisk pasientjournal.
- Kommunestyret har fått erstattet sine 8 år gamle Ipader med Chromebook. Enhetene er administrert på samme måte som skolenes Chromebooks.
- Ansettelse av Digitaliseringssjef og ny IT konsulent
- Startet arbeidet med å innføre et nytt skybasert kvalitetssystem, Compilo. Systemet omfatter avvikshåndtering, dokumenthåndtering og risikostyring.

Utfordringer fremover

- I likhet med mange andre kommuner har Lund et etterslep på implementering av digitale tjenester. Dette omfatter blant annet hvordan vi kommuniserer med innbyggerne, forvalter data og organiserer arbeidet. Vår utfordring blir å følge opp KMD sin digitaliseringsstrategi for offentlig sektor, samtidig som vi sikrer daglig drift og holder oss innenfor de gitte økonomiske rammer.
- Fornying av kommunens hjemmeside
- Erstatte telefonsentralen på rådhuset med mobilt bedriftsnett

I løpet av 2019 gjennomførte ansatte i sentraladministrasjonen revisjon av både delegasjonsreglement og økonomi/innkjøp og finansreglement. Samtidig er det lagt ned en betydelig innsats i arbeidet med å tilpasse systemer og arbeid til ny kommunelov. Økonomisystemet Agresso er blitt oppgradert og kommunen har gått til anskaffelse av kvalitetssystemet, Compilo.

Det er løpende fokus på å bedre internkontrollen og rasjonalisere arbeidet som gjennomføres i sentraladministrasjonen. Brukergruppene til bl.a. økonomiavdelingen er alle ansatte i kommunen, alle leverandører til kommunen, alle skattepliktige innbyggere og alle brukere av kommunale tjenester. Høyt i fokus står god service til alle brukergruppene. Samtidig har vi i 2019 brukt en del tid på råd og veiledning innenfor økonomiske spørsmål til de øvrige etatene og det arbeides løpende med å bedre økonomiforståelsen til alle ledere i kommunen.

Utfordringer for etaten fremover vil være å lykkes i arbeidet med å ta i bruk ny teknologi i forvaltningen og tilpasse kommunens drift slik at de finansielle måltallene på sikt kan oppfylles.

Oppvekst- og kulturetaten

Kommunalsjef Oppvekst- og kultur

Lise Moen

OK-stab

Lund ungdomsskole

Heskestad barnehage

Nygård barneskole

Hovsherad barnehage

Kiellands Minde skole

Lund folkebibliotek

Heskestad skole

Lund kulturskole

Lund bygdemuseum

Lundbadet

PPT-tjeneste

Lundetun

Modellen over viser et overordnet bilde av OK-etatens ansvarsområde og oppgaver. Det er totalt 104,9 årsverk i etaten inkludert vikarer og midlertidige stillinger. Det største tjenesteområdet i OK-etaten er Nygård barneskole etterfulgt av Lund ungdomsskole.

Driftsregnskap oppvekst- og kulturetaten:

Tall i hele 1000	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik	Regnskap 2018
210 OK-stab	15802	18635	-2833	17166
212 Lund bygdemuseum og kulturbank	674	697	-23	614
213 Lund folkebibliotek	1788	1806	-18	1917
214 Lund kulturskole	2272	2457	-185	2102
215 Lundetun kulturhus	1047	957	90	1069
217 Lund kino	401	426	-25	317
220 Lund ungdomsskole	20916	20111	805	20363
221 Nygård barneskole	23256	22485	771	20617
222 Kiellands Minde skole	6929	6985	-56	6484
223 Heskestad skule	5719	5946	-227	5424
226 SFO Nygård barneskole	134	51	83	153
227 SFO Kiellands Minde skole	0	103	-103	0
228 SFO Heskestad skule	152	143	9	105
230 Privat barnehage	17221	19230	-2009	18068
231 Hovsherad barnehage	4085	4577	-492	3772
232 Heskestad barnehage	4481	4328	153	3395
Sum	104 877	108 937	-4 060	101 566

OK-etaten leverer et solid mindreforbruk for 2019 på i overkant av MNOK 4 mot et mindreforbruk på MNOK 3 i 2018. De største besparelsene målt mot budsjett ligger innenfor privat barnehage og OK-stab. Det er viktig å merke seg at det er utfordrende å foreta gode beregninger innenfor bl.a. tilskudd til den private barnehagen som følge av variasjoner mellom år og uforutsigbarhet mht. antall barn i barnehagen. Det er også lavere kostnader til barn plassert i andre kommuner som trenger spesialpedagogisk hjelp og undervisning. Det har også vært mindre utgift til SPK (statlig pensjon) på ca. 1,2 millioner. Dette er forhold som det er vanskelig å beregne og som kan variere fra år til år.

De to største enhetene Nygård barneskole og Lund ungdomsskole går med et samlet merforbruk på i underkant av MNOK 1,6 mot et samlet merforbruk på i overkant av MNOK 0,8 i 2018.

Tjenesteproduksjon

Oppvekst og kultur etaten har ansvar for tolv avdelingers virksomhet. De består av fire skoler, to kommunale barnehager, ansvar for spesialundervisning i barnehagene, kinodrift, Lund bygdemuseum og kulturbank, Lund folkebibliotek, Lund kulturskole, Lundetun og Lundbadet.

Lundbadet er inne i sitt syvende driftsår og er et meget godt folkehelseiltak for innbyggerne i Lund, men også for innbyggere i omkringliggende kommuner. Badet har vært svært godt besøkt i 2019 og har mange faste brukere. Lundbadet har gått litt i minus i 2019, da kommunen har vært nødt til å sette inn betydelig flere betalte vakter de siste årene. Lund svømmeklubb bidrar ikke lengre med dugnadsvakter, da de har blitt færre medlemmer. OK etaten vil ellers fremheve det gode samarbeidet som har vært mellom kommunen og det frivillige arbeidet.

Skolene i Lund er gode skoler der det daglig legges ned en betydelig innsats for at elevene skal trives og mestre skolehverdagen. Høsten 2019 ble nybygget på Kiellands Minde skole åpnet til stor glede for både elever og ansatte. I 2019 har ordfører, kommunedirektør og kommunalsjefer hatt omvisning på Heskestad skole og barnehage. For en mer utfyllende og detaljert gjennomgang av OK-etaten i 2019 henvises det til årsrapport for OK-etaten som årlig legges frem for politisk behandling i OK-utvalget.

Nedenfor gjennomgås mål for 2019 for OK-etaten med tilhørende kommentarer.

1. **Kvalitet i grunnskolen:** Hver enkelt elev skal ha fremgang i løpet av skoletiden sin bl.a. målt gjennom kartlegging, nasjonale prøver på 5. og 8. trinn og avgangseksamen. Alle skoler skal sikres rekruttering av kvalifiserte lærere og kommunen skal satse på etter og videreutdanning. Skolene må dokumentere trivsel/godt læringsmiljø i Lund basert på tall fra lokale/sentrale elevundersøkelse (90 % eller bedre) Lundskolene fortsetter arbeidet med å bli dysleksivennlig skole.
2. **Kvalitet i barnehagene:** Videreføre utviklingsprosjektet "Være sammen" der alle ansatte, foresatte og barn involveres.
3. **Digitale verktøy:** Samtlige skoler skal melde om velfungerende digitale nettverk og dataverktøy. Lund kommune skal ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å bistå avdelingene uten at det oppstår lange ventelister.
4. **Lundetun:** Besøktallet på Lund kino skal være minst på 5000. Det skal settes opp minst tre barne/familieforestillinger i året. Kinodriften er besluttet nedlagt med virkning fra 01.01.2020.
5. **Lund Kulturskole:** Lund kulturskole skal gi 25 % av grunnskoleelevene et tilbud i kulturskolen i 2019.

6. **Lund folkebibliotek:** Opprettholde utlånstallet på 34.000 og besøkstallet på 19.000. Biblioteket skal arrangere minst to arrangement rettet mot barn og unge i 2019.

Resultat

Rektorene i Lund melder tilbake at alle elever har hatt fremgang på barnetrinnet målt gjennom kartleggingstester og nasjonale prøver også i 2019. Her vil det være naturlige variasjoner år til år.

Heskestad skule har hatt kvalifisert personale i 2019, mens på Kiellands Minde skole har 0,6 lærerstillinger vært besatt av ukvalifiserte lærere. På Nygård barneskole har 1,39 lærerstillinger vært besatt av ukvalifisert personell og 0,87 på Lund ungdomsskole. Nygård barneskole har fått mange nye elever og det har vært en krevende høst. Mobbetallene på Nygård og de fleste trinnene på Lund ungdomsskole er gode og skolene jobber grundig og seriøst med læringsmiljøet og enkeltsaker. I 2019 har barnehagene og skolene fortsatt deltakelse i et nasjonalt læringsmiljøprosjekt via UDIR og UIS. (Utdanningsdirektoratet og Universitetet i Stavanger). Her har skolene/barnehagene fått mye god veiledning.

Barnehagene i Lund Hovedmålsatsingen i barnehagene i Lund har vært « et trygt og godt læringsmiljø for barn i barnehagen.» Heskestad barnehage har fått veiledning fra UIS, og de andre barnehagene er med på felles fagdager.

Det er tre barnehager i Lund. Heskestad og Hovsherad er kommunalt drevet, mens Hammeren er en privat barnehage. Forskrifter om likeverdig behandling av private og offentlige barnehager har tidligere skapt utfordringer for Lund kommune. I 2019 har det vært flere barn i de kommunale barnehagene og færre barn i den private barnehagen. I 2019 fikk Hammeren et drifts- og kapitaltilskudd på 15,7 mill. kroner. Seks barn har gått i barnehage i andre kommuner, mens tre barn fra andre kommuner har hatt plass i Lund. Tabellen nedenfor viser utviklingen i antall barn i barnehage de siste 5 årene.

Barnehage	2019	2018	2017	2016	2015
Heskestad b.h.	26	28	25	29	32
Hovsherad b.h.	33	37	34	35	25
Hammeren b.h.	124	121	139	150	152
Totalt alle bhg	183	186	198	214	209

Skolene har nå innført Chromebook på alle skolene, men er ennå startfasen når det gjelder bruk. Nettilgangen på Heskestad Skule er nå bra. Det er IKT ressurspersoner på alle skolene som blir kurset gjennom DEKOM satsingen. Chromebooksatsingen er motiverende for elevene, og innføring av nye fagplaner i 2020 blir spennende og utfordrende for både elever, lærere og foresatte.

Besøkstallet på kinoen i 2019 har vært 3 510 mot 4 511 i 2018. Besøkstallet har gått ned og kinoen ble vedtatt lagt ned med virkning fra 2020. Målet på 5000 besøkende ble ikke nådd.

Kulturskolen har gitt undervisning til 21 % av grunnskoleelevene i 2019. I tillegg har de gitt tilbud til mange ungdommer og voksne. Skolen gir også tilbud til barn i barnehagene og til elever i andre nærliggende kommuner. Kulturskolen har ansatt ny rektor siste året og håper på gode elevtall i 2020.

Lund folkebibliotek har hatt et besøkstall på 20 634 i 2019, en stor økning fra 2018. Det har vært 32 832 utlån i 2019, noe som er litt lavere enn målet. Biblioteket er svært aktivt og har hatt mange arrangement i løpet av 2019 både rettet mot barn/unge og voksne. Disse arrangementene har vært svært godt besøkt. Biblioteket er et av det beste besøkte tilbudet o/k etaten har og de ansatte stekker seg langt for å gi innbyggere det beste tilbudet.

Spesialpedagoger

Det er et mål å kunne gi spesialpedagogisk hjelp til alle barn som har en sakkyndig vurdering. Tidlig innsats har vært fremholdt både i pedagogiske, administrative og politiske fora. Det er derfor svært viktig å sette inn tiltak for barn med spesielle behov i barnehagene. Det er tett samarbeid mellom barnehagene, PPT og spesialpedagogene.

Grunnskoler

Barn i skolealder: GSI tall pr. 01.10.2019 (inkl. asylantbarn).

Skole	2019	2018	2017	2016	2015
Nygård barneskole	235	248	250	230	217
Heskestad skole	35	30	28	29	26
Kiellands Minde skole	45	55	58	59	65
Lund ungdomsskole	142	122	117	104	130
Totalt alle skoler	457	455	453	422	438

Nygård barneskole har flere nye elever høsten 2019 og er den klart største skolen. De har også hatt mange asylanter og barn som trenger norskopplæring høsten 2019. Skolen har flere elever som trenger spesialundervisning enn tidligere. Det har vært krevende å skaffe nok kvalifiserte lærere i løpet av skoleåret.

Lund ungdomsskole har hatt økning i elevtallet og har deltatt i læringsmiljøprosjektet i 2019 med tett samarbeid med UIS og UDIR. Skolen har hatt fokus på hvordan utvikle et trygt og godt skolemiljø for alle elevene.

Kiellands Minde skole har jobbet med å innføre Chromebook i 2019 og har tatt i bruk dette daglig i undervisningen. Nytt tilbygg har blitt bygget ved skolen til stor glede for ansatte og elever.

Heskestad skule har fått ny nettilgang med god kapasitet i forhold til innføring av Chromebook i 2019. Skolen bruker kartleggingsopplegget SOL på alle trinn som kartlegger elevenes leseferdigheter.

I 2019 har fem lærere og en skoleleder mottatt tilskudd til videreutdanning. Lund kommune fikk innvilget statlige midler til etterutdanning for lærerne og har gitt kommunalt tilskudd til barnehagelærerne.

Kommunen har hatt nyankomne voksne som har rett på norskopplæringen med samfunnsfag. Noen har fått norskopplæring i Egersund med støtte fra Lund kommune. I tillegg kommer voksne asylanter via SANA. Pr. utgangen av 2019 var 125 av 130 plasser i bruk.

Andre kulturaktiviteter

Lund kulturskole underviser nå i ti fagfelt og har foreldresamtaler hvert semester. Skolen er aktiv og har bidratt til mange konsertopplevelser i lokalsamfunnet i 2019.

Lund bygdemuseum og kulturbank har hatt stor aktivitet med ulike arrangement. Det har blant annet vært puteutstilling på Fjellhaug, bygdevandring på Nysted, foredrag om Tagholdtmannen, eplesøndag m. m. Det jobbes jevnlig med å katalogisere av gjenstander i museet.

Fritidsklubben har hatt ansatt i 20 % stilling i 2019 som blant annet har sørget for stor aktivitet med åpningstider to dager i uka. Lund kommune har også hatt lærlinger som har hatt sitt arbeidssted på klubben to dager i uken.

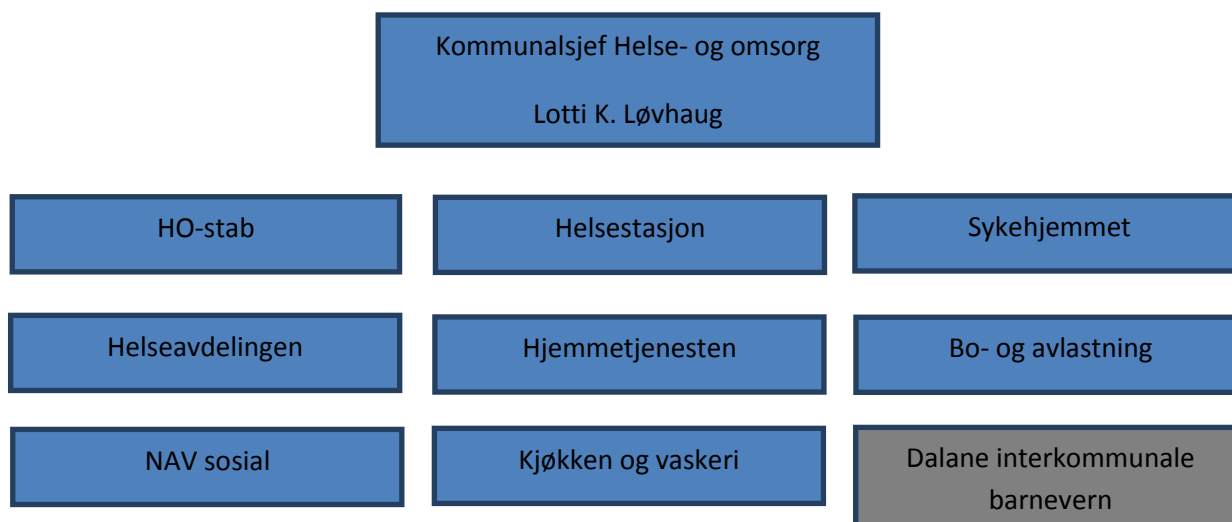
NorDan Kulturfond og Lund kommune arrangerte flere kulturelle forestillinger som kommunen ellers ikke ville hatt økonomiske midler til.

Kulturetaten har arrangert UKM, bidratt i arrangementen av Dalane kulturfestival, dialogmøte med frivilligheten, kulturkveld og flere arrangement i samarbeid med biblioteket, kulturskolen og skoler i Lund kommune. Jentehytta på Gursli har blitt ferdigstilt innvendig og fått toalett i løpet av 2019.

Utfordringer i 2020

- Skaffe nok kvalifiserte lærere, spesialpedagoger og barnehagelærere.
- Utfordringer i forhold store kutt i oppvekst og kulturetaten.
- stadig endringer i sentrale føringer i forhold til barnehage, skole og SFO.

Helse- og omsorgsetaten

Modellen over viser et overordnet bilde av HO-etats ansvarsområde og oppgaver. Det er totalt 105,1 årsverk i etaten inkludert vikarer og midlertidige stillinger. Mangeårig kommunalsjef for HO-etaten, Trond Skjæveland, gikk av med pensjon sommeren 2019, og Lotti K. Løvhaug ble ansatt med virkning fra juli 2019.

Det største tjenesteområdet i HO-etaten er sykehjemmet etterfulgt av hjemmetjenesten. Det er gledelig at de to største avdelingene i HO-etaten leverer et mindreforbruk på i underkant av MNOK 3 for 2019. Samtidig ser vi at etaten sliter økonomisk innenfor andre områder som barnevern, legevakt og psykisk helsetjeneste.

Driftsregnskap helse- og omsorgsetaten:

Tall i hele 1000		Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik	Regnskap 2018
310	HO-stab	2035	2039	-4	1941
311	Folkehelsemidler	109	105	4	40
320	Helsestasjon	3360	3349	11	2692
321	Lund legekantor	2960	2458	502	2210
322	Legevakt mv.	4524	3610	914	4355
323	Fysio- og ergoterapi	2262	2298	-36	2270
330	NAV	3907	3737	170	3748
331	Flyktningtjeneste	3150	3463	-313	3572
335	Barnevern	13161	8764	4397	8598
340	Lund sykehjem	32003	33578	-1575	28999
342	Hjemmetjeneste	14872	15585	-713	14949
343	Kjøkken og vaskeri	5439	5462	-23	4630
344	Psykisk helsetjeneste	6193	4629	1564	5523
345	Haukland bo- og avlastning	9903	9445	458	8950
Sum		103 878	98 522	5 356	92 477

Av oversikten ovenfor ser vi at HO-etaten samlet sett leverer et merforbruk på i underkant av MNOK 5,4 for 2019. Det er liten tvil om at 2019 har vært et tøft år rent økonomisk for etaten. I forbindelse med tertialrapporten for 2. tertial 2019 ble HO-etaten tilført budsjettmidler på i overkant av MNOK 2,2 til Haukland bo- og avlastning som følge av underdekning i det opprinnelige budsjettet for 2019.

Det har videre vært utfordringer innenfor psykisk helsetjeneste der etaten hadde budsjettert med mindre kostnader til kjøp av plass ved privat institusjon enn hva som ble tilfelle for året. Gjennom refusjonsordninger får kommunen dekket en del av utgiftene til ressurskrevende brukere, men etaten må selv dekke en stor andel av kostnadene over eget budsjett.

I tillegg har utgiftene til legekantoret og legevakt økt med tilsammen 1,4 millioner kroner utover budsjett.

Det er imidlertid viktig å merke seg at merforbruket innenfor barnevernet og psykisk helsetjeneste utgjør ca. 75 % av det samlede merforbruket i etaten i 2019, der barnevernet alene utgjør ca. 55 %. Barnevernet er organisert i Dalane Barnevern der Eigersund kommune er vertskommune. Dalane barnevern ivaretar barnevernstjenesten for kommunene Eigersund, Lund og Sokndal. Det arbeides med å få oversikt over situasjonen i barnevernet, både av hensyn til den økonomiske utviklingen, men også for å få en økt forståelse for det arbeidet som utføres på vegne av kommunen.

Til tross for at 2019 viser et samlet merforbruk på MNOK 5,4 har etaten over de siste 5 årene levert et samlet mindreforbruk på i underkant av MNOK 4,9. I årene 2015-2018 var resultatet samlet et mindreforbruk på i overkant av MNOK 10,2.

Tjenesteproduksjon

Helse og omsorgstjenesten i kommunen har de siste årene gjennom samhandlingsreformen fått overført oppgaver fra spesialisthelsetjenesten og økt ansvar for mennesker med komplekse og til dels uavklarte utfordringer. For å sikre et tjenestetilbud med sømløse overganger har kommunen valgt å sette fokus på helhet og samhandling. Dagens komplekse helse- og omsorgstjenester stiller høyere krav på alle nivå. Sammensatte utfordringer skaper behov for mer spesialisert kompetanse. Behovet for personell i helse- og omsorgstjenestene vil øke i årene framover, samtidig som tilgjengeligheten på nødvendige fagpersoner reduseres. Det er spesielt viktig med brukermedvirkning og samarbeid med pårørende og frivilligheten.

Helse og omsorg har som formål å ta i bruk mer velferdsteknologi som en del av tjenestetilbudet. Teknologi kan gi enkeltmennesket mulighet til bedre å mestre eget liv. Dette vil kunne gi gevinster i form av økt trygghet, økt mestring, større frihet og selvstendighet for brukere og pårørende. Helse- og omsorgs etaten har startet arbeidet med kvalitetsreformen "Leve hele livet". Gjennom denne reformen ønskes det å skape et mer aldersvennlig samfunn der alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet.

Mål og måloppnåelse

Skolehelsetjeneste og helsestasjon

- Sikre alle barn, spesielt barn i utsatte i familier, forsvarlig oppfølging i samarbeid med barnehagene og skolene.
  - Kompetanseøkning og fokus for å øke tverrfaglig samarbeid mellom etatene, det er etablert både familieteam og SLT-team. «Alle skal med» prosjekt ble avsluttet des. 2019.

Pleie og omsorg

- Iverksette ny rehabiliteringsplan. Samarbeid med frivillige, flyktningetjenesten og NAV videreføres og styrkes. Tett samarbeid mellom sykehjem og hjemmetjeneste for at brukere kan bo i egen bolig så lenge de ønsker.
  - Fokus med arbeidet videre er å fortsette implementering av velferdsteknologi i kommunen, samt ha fokus på omsorgstrappen, hverdagsmestring og legge til rette for at flere kan bo lengst mulig hjemme.

Hjemmetjenesten

- Videreføre "Hva er viktig for deg" konseptet. Vurdere å initiere «Livsglede for eldre» overfor hjemmeboende eldre i samråd med brukere og frivillige. Bidra til at flere kan bo lengst mulig i egen bolig ved å ha økt fokus på hverdagsmestring.
  - Hjemmetjenesten har i 2019 hatt fokus på "Hva er viktig for deg" for å kunne bidra til at flere kan bo lengst mulig i egen bolig ved å ha økt fokus på hverdagsmestring. Implementering av velferdsteknologi har vært sentralt.

Sykehjemmet

- Videreføre inntakssamtale for nye beboere, og oppfølgingssamtaler som tilbud til pårørende både vår og høst. Arbeide videre med å opprettholde sertifisering som livsgledesykehjem. Skal bidra til økt livsglede til beboere og økt arbeidsglede til de ansatte. Sikre fortsatt forsvarlig drift av øyeblikkelig hjelp-seng i Lund.
  - Inntakssamtale er godt etablert. Oppfølgingssamtaler gis som tilbud til pårørende både vår og høst og ved behov. Arbeidet videre med å opprettholde sertifisering som livsgledesykehjem har gitt gode resultater og bidratt til økt livsglede til beboere og økt arbeidsglede til de ansatte. Sykehjemmet ble re-sertifisert som livsgledesykehjem 4.12.2019.

Bo og avlastning

- For den enkelte skal det utarbeides plan for tilbud og tiltak i samråd med bruker og eventuelt foresatte. Fortsatt god utnyttelse av dagsenteret.
  - Fulgt opp med økt kompetanseheving og økte ressurser.

NAV

- Bidra til inntektssikring med et sterkt arbeidsrettet fokus for alle brukergrupper med spesiell innsats ut mot ungdom, flyktninger og personer med helsemessige begrensninger.
  - Unge sosialhjelpsmottakere er fulgt tett opp i forhold til arbeid og tiltak, krever at kommunen og private tilbyr praksisplasser.

Flyktning tjeneste

- Sikre forsvarlig mottak av vedtatt antall flyktninger årlig. Flyktningetjenesten ønsker å bidra til tverretattlig samarbeid rundt flyktningene som er bosatt i Lund kommune for å oppnå best mulig integrering.
  - Lund flyktningetjeneste samarbeider med voksenopplæringen, helsestasjon, PNM, legekantor samt private og kommunale bedrifter gjennom språkpraksisordningen.

Psykisk helsetjeneste

- Sikre forsvarlig oppfølging av brukere.

Psykisk helse i Lund kommune er et lavterskel tilbud som arbeider ut i fra den enkeltes individuelle behov og situasjon. Vi bistår både for enkeltpersoner, pårørende og andre involverte.

Skolehelsetjeneste og helsestasjon

Tidlig innsats handler om å være i forkant av et forløp som er forbundet med en viss risiko, og er et valg om å forebygge framfor å reparere. Utfordringen framover vil være å prioritere nok ressurser og riktig kompetanse i tidlig fase. Helsestasjon og skolehelsetjenesten har ansvar for det forebyggende og helsefremmende arbeidet. Helsestasjonen har som mål å arbeide for god fysisk og psykisk helse hos barn/ungdom i samarbeid med foreldrene. Enheten består av helsestasjon med helsesykepleiere, familiekonsulent og jordmor.

Hjemmetjenesten

Omfatter hjemmesykepleie, hjemmehjelp, praktisk bistand og hjelpemidler. Enheten har også ansvaret for dagsenteret og Hagestua.

Hjemmetjenesten har i 2019 hatt fokus på "Hva er viktig for deg" for å kunne bidra til at flere kan bo lengst mulig i egen bolig ved å ha økt fokus på hverdagsmestring. Implementering av velferdsteknologi er sentralt. Det ble i oktober 19 montert nye trygghetsalarmer i omsorgsboliger og i private hjem som er knyttet opp i mot HT-safe responscenter. Ellers har hjemmetjenesten tatt i bruk 4 pilledispensere som fungerer bra.

Mål for 2020 er å fortsette videre arbeid og implementering av velferdsteknologi i kommunen, samt ha fokus på omsorgstrappen, hverdagsmestring og legge til rette for at flere kan bo lengst mulig hjemme. Ønskelig at det på sikt kan etableres et hverdagsrehabiliteringsteam som kan jobbe mer med rehabilitering i hjemmet. Dette for å redusere belastningen på sykehjems plasser og for å styrke pasientenes rehabiliteringsforløp slik at de kan bli mest mulig selvhjulpne i eget hjem.

To dagsentre fungerer også som aktivitetstilbud for hjemmeboende. Her tilrettelegges det for individuelle aktiviteter etter brukers mestringsnivå og interesser. Det arrangeres også felles aktiviteter. Hagestua gir hver ukedag tilbud til opptil 9 hjemmeboende med demenssykdom eller kognitiv svikt. Hukommelsesteamet utreder og følger opp ved demens. Samarbeider med, og støtter,

pårørende i en vanskelig hverdag, og finner individuelle tilbud slik at bruker og pårørende opplever å bli tatt på alvor. Det tilbys halvårlig opp-følgning av pårørende.

Bilde av ansatte ved dagsenteret ifm. 10 års jubileum i 2019

Sykehjemmet

Omfatter 25 langtidsplasser, 2 korttidsplasser og 1 avlastningsplass. I tillegg er det 1 lindrende og 1 kommunal «øyeblikkelig seng». Gjennom livsgledearbeidet lages rutiner og rytmer i hverdagen på sykehjemmet som gjør det enklere å tilfredsstille de kulturelle, åndelige og sosiale behovene til hver enkelt beboer. Presset på sykehjemsplassene, både for korttids- og langtidsopphold, har variert i 2019. Avlastningsplass på avdeling Kroken har vært i bruk store deler av 2019.

Sykehjem ble re-sertifisert som Livsgledesykehjem i desember. Denne satsingen har bidratt til stor og engasjert innsats blant sykehjemmets ansatte, frivillige og pårørende. Alle beboere skal ha minst 1 individuell aktivitet og 1 tur ut pr uke.

Kjøkken og vaskeri

Omsorgssenterets kjøkken produserer rundt 100 middager daglig som inntas på sykehjemmet, i kantina eller kjøres ut til hjemmeboende. Det smøres frokost og kvelds til sykehjemmets beboere og hjemmeboende. Daglig bakes brød og kaker. Tjenesten skal sikre systematisk ernæringsarbeid, god variasjon og valgfrihet i menyen, mat etter årstidene.

Haukland bo og avlastning

Ansvar for avlastningstilbud og miljøtjenester i boliger med døgnbemanning til funksjonshemmede. For hver beboer/bruker utarbeides plan for tilbud og tiltak i samråd med brukeren og foresatte. Tjenesten tilpasses ut fra behov, interesser og ressurser.

Haukland bo og avlastning har tilbygg med 5 leiligheter. Dagsenter i Fossekallen lokaler gir et fint tilbud til 4-5 personer.

NAV

NAV har ansvar for gode tjenester for brukerne i hele kommunen og personale jobber på tvers av kommunal og statlig styringslinje mot det mål at så mange som mulig skal komme ut i arbeid eller arbeidsrettet aktivitet. Det er spesiell innsats mot ungdom, flyktninger og personer med helsemessige begrensinger. Det er stabilt lav arbeidsledighet i kommunen og få personer som er passive mottakere av sosialhjelp og det er en markant nedgang av utbetalt sosialhjelp i 2019 sammenliknet med foregående år.

Flyktning tjenesten

Tjenesten er tilhørende enhet ved NAV Lund. Tjenesten håndterer alt fra bosetting av flyktningen til vedtak om sosialhjelp, samt ansvarlig etat for introduksjonsprogrammet og gjennomføringen av det sammen med den enkelte flyktning.

I 2019 ble det tatt imot 9 personer. Flyktning tjenesten fungerer bra i kommunen, men det er krevende å sørge for et tilstrekkelig innhold i planene til den enkelte. Noe som igjen bunner i manglende språkpraksisplasser og for få timer med norskundervisning. I de seneste årene ser vi at flere av dem som kommer til Lund som familie velger å fortsette å bo og leve her på Moi. Vi ser at barna deres integreres og at flere finner seg jobb både innenfor og utenfor kommunegrensen.

Psykisk helsetjeneste

I 2019 er det registrert 131 brukere ved psykisk helse, hvor 45 var nye henvisninger. Det er primært tre ansatte med ulike tverrfaglige utdanninger som jobber som miljøterapeuter ute i feltet. Det brukes flere timer daglig ute i hjemmene, og i løpet av disse timene per uke jobbes det aktivt etter modeller som omhandler å kartlegge, sette mål, tiltak og jevnlig evaluere disse. Det gis tilbud om ulike kurs. Blant annet veiledning i foreldre-ferdigheter, mestring av belastning (KIB) og mestring av depresjon (KID).

Aktivitetssenteret er åpent to dager og en kveld i uken og har fokus på fysisk aktivitet som integrert behandling i psykisk helsevern. Senteret legger til rette for aktiviteter for deltakerne etter behov, interesser, ressurser og funksjonsnivå. Kost og ernæring har en sentral plass. NAV og andre samarbeidspartnere bruker senteret som et tiltak i ulike rehabiliteringsprosesser.

Helseavdeling

Består av offentlig legetjeneste, Lund legekontor, fysio- og ergoterapeuter og asylkoordinator i 50 % stilling med ansvar for helseoppfølging av alle asylsøkere i kommunen. Tjenestene skal være samordnet, tilgjengelige og tilpasset til innbyggere.

Fysioterapi

Vi har 100 % kommunefysioterapeut, og i tillegg kommer 2 privatpraktiserende med 100 % driftstilskudd.

Den kommunale driften omfattet 90 brukere mot 91 i 2018. Vanligste oppfølgingsårsaker er motorisk utvikling, rehabilitering etter store funksjonsendringer, ortopedi, kreft eller nevrologi. Andre oppfølgingsårsaker er brudd, skader, operasjoner, hjerte/lunge sykdommer eller medfødte diagnoser. Fallforebyggende arbeid er fokusområder i kommunen. Felles for brukergruppen til kommunefysioterapeut er sammensatte behov som krever langvarig, tverrfaglig og helhetlig oppfølging og behandling.

Ergoterapi

Ergoterapitjenesten består av 100 % stilling. Tjenesten hadde i 2019 271 saker fordelt på 187 brukere, mot 266 saker fordelt på 208 brukere i 2018. Pasientene blir skrevet ut tidligere fra sykehus og kommunen må tidligere inn med tiltak, det er økt behov for koordineringsarbeidet og samkjøring med andre yrkesgrupper. Hjelpemiddelformidling er under utvikling, nye rekvisisjonssystemet der formidlingen går raskere og brukere får hjelpemidlet hjem tidligere.

Trygghetsbesøk tilbys personer som fyller 80 år. Dette er et tverrfaglig hjemmebesøk av ergoterapeut og sykepleier. Trygghetsbesøk er informativt besøk og oppleves nyttig av innbyggere. I 2019 var det 9 80-åringer i Lund. Av dem var det 2 stk. som ønsket trygghetsbesøk.

Interkommunalt barnevern/Dalane barnevern

Interkommunale barnevern har ansvar for å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, innbyggere skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Samt bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Antall barn med tiltak fra barneverntjenesten i Lund kommune har økt betydelig fra 2012. Dalane barnevern har hatt ansvar for barneverntjenesten i denne perioden. Kostnadene til tiltak har økt i takt med dette. Antall barn fra 0-22 år med barnevernstiltak er betydelig over landssnittet og ligger på 6,8 % mot 3,8 % gjennomsnittet i landet. Helse og omsorgsetaten arbeider med kartlegging av andre forhold som eventuelt kan forklare dette, herunder hvilke forebyggende tiltak som er tilgjengelig i kommunen, hvilke helse- og omsorgstiltak som settes inn overfor barn og unge, hva som gjøres i barnehager og skoler og av andre hjelpetjenester.

Plan, næring- og miljøetaten

Modellen over viser et overordnet bilde av PNM-etatens ansvarsområde og oppgaver. Det er totalt 24,3 årsverk i etaten inkludert vikarer og midlertidige stillinger. De største avdelingen i PNM-etaten er driftsavdelingen innenfor drift/renhold av kommunale bygninger og vegger.

Totalt inkludert VAR-tjenester går PNM-etaten med et overskudd på 0,7 MNOK. Innenfor vegvedlikehold er det merforbruk på TNOK 490 mens det innenfor PNM-stab, landbrukskontor og brann- og ulykkesvern er et samlet mindreforbruk på i underkant av MNOK 1,3.

Driftsregnskap plan, næring- og miljøetaten:

Tall i hele 1000		Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik	Regnskap 2018
410	PNM-stab	2686	3005	-319	2651
411	Landbrukskontor	783	1308	-525	1003
420	Vegvedlikehold	3559	3069	490	3586
450	Brann- og ulykkesvern	1551	1971	-420	1665
460	VAR-tjenester	-4482	-4553	71	-4194
Sum		4 097	4 799	-702	4 711

Mindreforbruket innenfor PNM-stab skyldes primært at stilling er holdt vakant. Tilsvarende gjelder innenfor landbruk der det er et mindreforbruk på TNOK 525. Merforbruket innenfor vegvedlikehold skyldes i hovedsak unormalt stort vintervedlikehold av veiene. Innenfor brannvesenet skyldes mindreforbruket i hovedsak færre tidskrevende utrykninger i 2019, men også besparelser innenfor materiell og kursing.

Kommunalsjef John Skåland trekker frem følgende områder som etaten er godt tilfredse med:

- God økonomistyring både på investering og drift.
- Tilfredsstillende vedlikehold av bygg og anlegg med lav bemanning.
- Effektivt og velfungerende brannvesen

- *Rask og effektiv byggesaksbehandling*
- *Ajour med oppmålings- og matrikkelsaker*
- *God og stabil stab i hele etaten*
- *Generelt godt arbeidsmiljø.*
- *God planmessig utbygging av VA-nettet i hele kommunen.*

Samtidig påpekes det at etaten har utfordringer innenfor følgende områder:

- *Personalutfordringer kontor: Sårbare ved oppsigelser/langtidssykemeldinger*
- *Drift/utbedring av avløpsrensaneanlegget på Ualand.*
- *Flere grusveger bør få fast dekke og dermed bedre fremkommelighet*
- *Etterslep på re-asfaltering av kommunale veger. Dette er blitt bedre de siste to år.*
- *Arbeid med flomsikring Moisaånå.*
- *Planlegge nye næringsarealer og arealer for boliger*
- *På sikt bygge avløpsrensaneanlegg på Moi/evt. utrede om det er nødvendig(resipientundersøkelse av Lundevannet)*
- *Å oppfylle stadige nye krav fra stat og fylke med en såpass liten administrasjon. I tillegg er det ofte vanskelig å få utført alle absolutt nødvendige gjøremål som for eksempel innlegging av nye data på nedlagte VA-ledninger.*

Tjenesteproduksjon

Beredskap

Det er i 2019 arbeidet aktivt og systematisk med å oppdatere, fornye og revidere kommunens beredskapssystem. Kommunens overordnede ROS-analyse er fra 2016, men er oppdatert uten særlige endringer i 2019. Overordnet beredskapsplan bygger på ROS-analysen, og denne er også oppdatert og fullstendig gjennomgått i 2019.

Det er videre i 2019 gjort en oppfølging av tiltak for å imøtekomme de risikoene som ROS-analysen påpeker. Kommunen har også laget et "årshjul" hvor beredskapen er lagt inn med frister for oppfølging og revisjoner.

Kommunens kriseledelse har hatt en mindre øvelse hvor målet var at alle nye, sentrale ledere skulle få inngående kjennskap til beredskapssystemet. Videre ble det sent på året holdt en større kriseøvelse hvor både fylkesmannen og andre utenforstående etater var med.

Det er i 2019 laget et nytt helhetlig system for beredskapen i hele kommunen. Dette omfatter det overordnede system med 12 underavdelinger: Skolene, barnehagene, Lundbadet, Omsorgsenteret, Hjemmetjenesten, Brannvesenet og VA. Systemet består av ROS, beredskapsplan og dokumentasjon også på alle underavdelingene.

Det er i "Langsiktige mål, strategier og prioriteringer" innarbeidet en opplæringsplan for alle aktuelle ansatte, og for nyansatte. Dette for å sikre en god opplæring og forståelse for kommunens beredskapsordning.

Kommunalsjef PNM er oppnevnt som beredskapskoordinator i Lund kommune.

Flomsikring

Det er utført flomsikringsarbeid i Rusdal i samarbeid med grunneier, Naturskadefondet og kommunen. Kommunalsjefen har hatt byggelederansvar. Etter dette anses elva fra Hovsvannet og til og med hele Rusdal som ferdig flomsikret. Dette betyr ikke at man ikke vil oppleve flom i området i kommende år, men at det som var planlagt utført som en nødvendighet nå, er ferdig utført. Det er ikke planer for annen flomsikring i dette området.

Flomsikringen av Moiselva er i stor grad stått stille i 2019 i påvente av finansiering. Prosjektet er ferdig utarbeidet, men mangler finansiell dekning (ca 80 % av finansieringen mangler).

Kommunal eiendom

Kommunens egen eiendom beskrives i følgende tabell:

KOMMUNAL EIENDOM	2016	2017	2018	2019
Kommunal bygningsmasse, kvm. gulvareal	26.900	26.900	27.860	27.760
Kommunale boliger, antall boenheter (inkl. frittliggende omsorgsboliger)	50	50	55	55
Kommunale veger, antall km	67,0	67,0	67,0	67,0
Herav kommunal grusveg (km)			20,7	20,7
Re-asfalterte veger i året som gikk (antall km)			2,1	4,6
Kommunale grøntarealer inkl. kirkegårder (areal i da)	79	79	79	79

Kommunens eiendom forvaltes og vedlikeholdes av driftsavdelingen, som består av fagarbeidere i Malåna samt en vaktmester (8,0 årsverk) og 10 renholdere (9,0 årsverk). Fagarbeiderne i Malåna har

vedlikeholdsansvar for kommunens bygningsmasse og i tillegg ansvar for vannverk, kloakkanlegg, kommunale veger/gater, grøntanlegg inklusive kirkegårder.

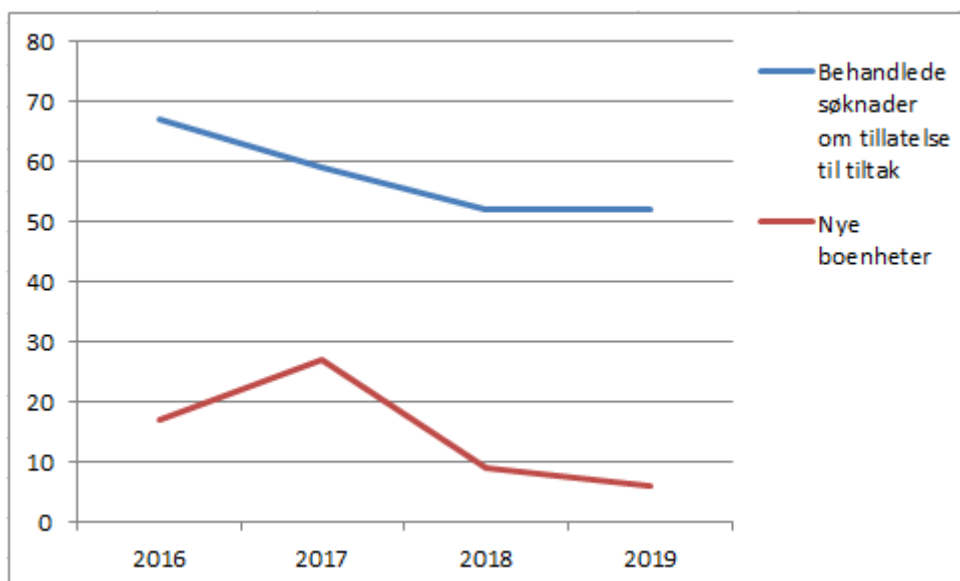
De kommunale bygningene er stort sett i relativt god stand, men med varierende vedlikeholdsbehov. Den kommunale bygningsmassen har økt en del de siste årene uten at vedlikeholdsbudsjettet har økt forholdsmessig like mye. Dette skaper årlige utfordringer innenfor prioriteringen av vedlikeholdsmidlene.

Privat eiendom

Kommunens oppgaver i tilknytning til privat eiendom i Lund framgår av følgende tabell:

<i>PRIVAT EIENDOM</i>	2016	2017	2018	2019
Behandlede søknader om tillatelse til tiltak	67	59	52	52
Nye boenheter	17	27	9	6
Oppmålingsforretninger utført	42	48	25	29
Leverte vann, antall enheter (hus uten måler)	931	934	939	942
Antall bolighus med vannmåler	103	108	109	121
Solgt vann etter måler, antall m ³	56.924	46.799	66.040	45845
Kloakk, antall enheter (hus)	810	814	815	835
Mottatt kloakk etter måler, antall m ³	49.244	38.115	56.087	39397
Hus omfattet av feie-/tilsynsordning	1227	1222	1350	1303
Brannutrykninger	26	38	29	41
Feide piper	387	682	393	756
Branntilsyn i boliger	141	437	266	403

Grafisk fremstilling av behandlede søknader om tiltak og nye boenheter i perioden 2016-2019:

Miljø og landbruk

Kommunens oppgaver i tilknytning til miljø og landbruk i Lund er som følger:

MILJØ OG LANDBRUK	2016	2017	2018	2019
Bruk som mottar <u>produksjonstilsk.</u>	105	103	101	101
Utbetalt <u>produksjonstilskudd i kr.</u>	<u>27.959.235</u>	<u>27.721.049</u>	<u>31.212.703</u>	<u>34.477.222</u>
Aktivt jordbruksareal i da	21.850	21.850	22.447	22.881
Leverert melkemengde i liter	<u>3.601.848</u>	<u>3.256.669</u>	<u>3.845.757</u>	<u>3.516.660 / 22 stk</u>
Salg av melkekvote, liter/bruk	0	79.886/1	82.208/1	34.400 / 2
Kjøp av melkekvote, liter/bruk	12.320/11	0	106.684/2	0
Nye skogsveger, antall ferdigstilt)	0	1	2	2
Nye skogsveger, km (ferdigstilt)	0	1	1,5	0,54
Tømmeravvirking i m ³	25.490	8.643	8.285	24.328
Beplantet areal i da/solgt juletre	38 / 1585	105/2000	10/1369	4/600
SMIL-midler / NMSK-midler i kr.	320.000 / 43.786	145.110/229.400	155.000/16.934	62.100/118.205
Felt elg/rådyr/hjort	27 / 37 / 30	33/32/50	22/41/37	20/54/55

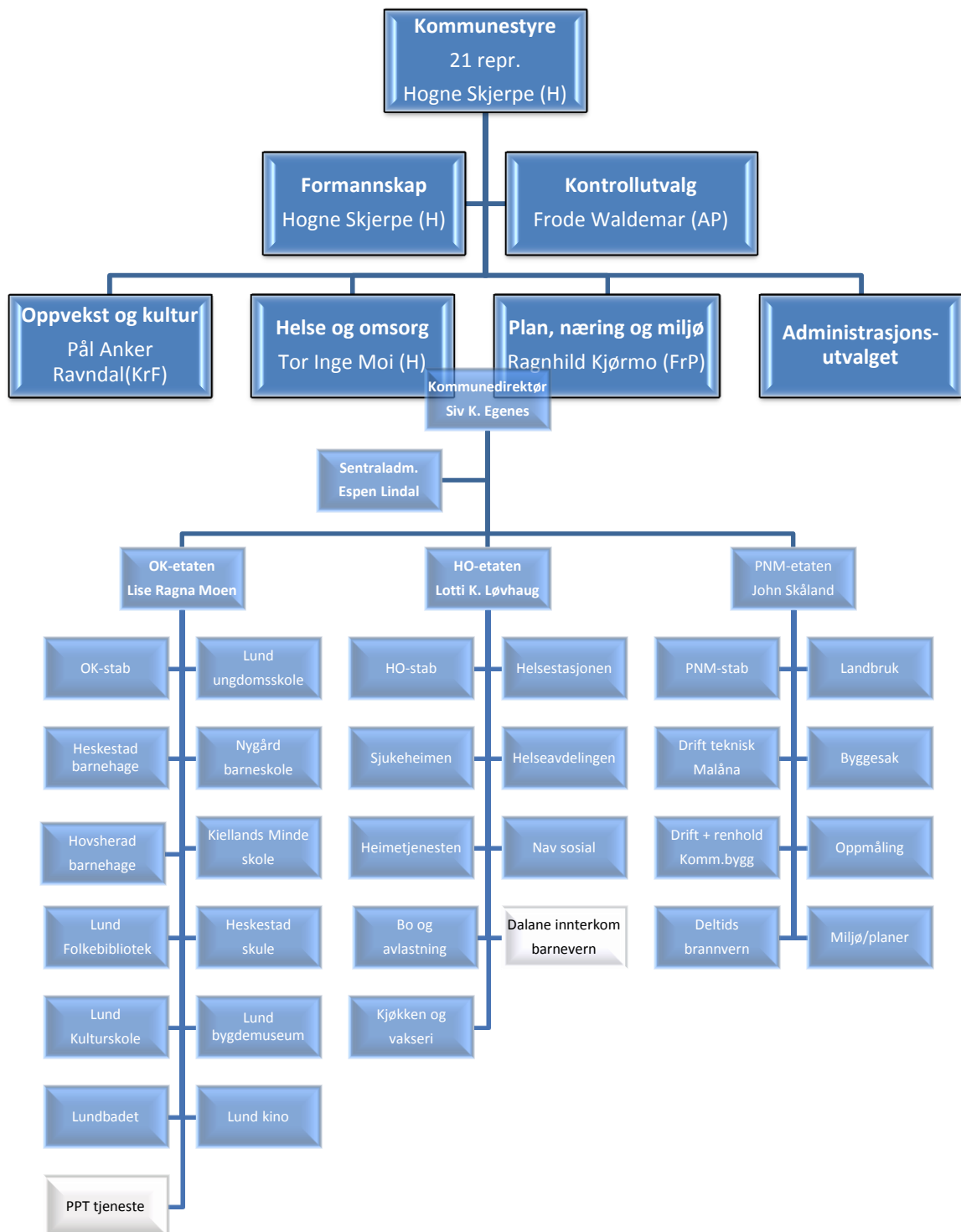
Resultatvurdering

Plan-, nærings- og miljøetatens måloppnåelse framgår av følgende tabell:

PNM-ETATENS HOVEDMÅL	MÅLOPPNÅELSE 2019
a) Boligtomter: Det skal til enhver tid være ledige boligtomter på Moi, Eik og Ualand.	Byggeklare kommunale tomter: Moi 2 stk, Eik 0 stk, Ualand 9 stk. I tillegg er det en del private tomter på Moi og Eik.
b) Næringstomter: Det skal til enhver tid være ledige byggeklare næringstomter i kommunen.	En næringstomt gjenstår på Moi - Holamoen. To stk er solgt men ubenyttet. Det er behov for å kunne tilby større, byggeklare industritomter.
c) PNM-etaten skal levere stabil tilgang av kvalitetssikret og rent drikkevann til samtlige kommunale vannabonnenter gjennom hele året.	Målet anses for oppnådd. Moi vannverk vil bli oppgradert innen utgangen av 2020 på UV og fjerning av farge i vannet.

Organisasjonskart

Kommunens planstrategi

Sentraladministrasjonen	Ansvar	Rulleres	Status
Kommuneplanens samfunnsdel	RAS	2020/2021	OK
Kommunens planstrategi	RAS	2020/2021	OK
Budsjett og økonomiplan	RAS	Årlig	OK
Årsmelding	RAS	Årlig	OK
Eierskapsmelding	RAS	2020	OK
Strategisk Næringsplan	Rådmann	2020	OK
Oppvekst og kulturetaten	Ansvar	Rulleres	Status
Oppvekstplan	OK	2020	Utføres 2020
Kulturplan	OK	2020	Utføres 2020
Kulturskoleplan	OK	2020	Utføres 2020
Kulturminneplan	OK	2024	OK
Utviklingsplan ved hver enkelt skole	OK	Årlig	OK
Mobbepplan ved hver enkelt skole	OK	Årlig	OK
Helse og omsorgsetaten	Ansvar	Rulleres	Status
Helse og omsorgsplan	HO	2021	OK
Folkehelseplan	HO	2024	Utføres 2020
Handlingsplan for vold i nære relasjoner	HO	2022	OK
Smittevernplan	HO	2020	Utføres 2020
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	HO	2023	OK
Helse og sosial beredskapsplan	HO	2020	Utføres 2020
Plan-, nærings og miljøetaten	Ansvar	Rulleres	Status
Kommuneplanens arealdel	PNM	2020/2021	OK
Beredskapsplan og ROS	PNM	Årlig	OK
Landbruksplan	PNM	2020	Utføres 2020
Trafikksikkerhetsplan	PNM	2020	OK
Vedlikeholdsplan	PNM	Årlig	OK
Miljøplan	PNM	2021	Utføres 2021
Energi-/klimaplan	PNM	2021	Utføres 2021
Overordnet plan- skogsveier	PNM	2029	OK
Strategiplan for SMIL- tilskudd	PNM	2021	OK
Plan for utbedring av VA-anlegg	PNM	2025	OK

Politiske saker kommunestyre 2019

(Godkjenning av møtebøker og referatsaker er utelatt)

Kommunestyresaker 2019

Sak nr. Sakstittel

001/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
002/19 REFERATSAKER
003/19 DIVERSE VALG
004/19 KOMMUNESTYRE - OG FYLKESTINGSVALG 2019
005/19 OMGJØRING AV BUNDNE FOND TIL UBUNDNE DRIFTSFOND
006/19 ØKONOMISK SOSIALHJELP OG BARNETRYGD
007/19 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONEN INNKJØP
008/19 OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL MED FORVALTNINGSREVISJON I UNINOR AS
009/19 SKJENKING AV ALKOHOL - FORSLAG OM ENDRA SATSER FOR ENKELTARRANGEMENT OG ÅPNING FOR FLERE SKJENKELBEVILLINGER I MOI SENTRUM
010/19 KOMMUNAL HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER
011/19 HELSETILSYNETS GJENNOMGANG AV 106 BARNEVERNSAKER
012/19 EIERSTRATEGI - DALANE ENERGI AS OG UNINOR AS
013/19 REGULERINGSPLAN FOR GANG- OG SYKKELVEG FRA LUNDESTRANDA TIL SKÅLAND, 2. GANGS BEHANDLING - EGENGODKJENNING
014/19 EVENTUELT
015/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
016/19 REFERATSAKER
017/19 DELFINANSIERING MED BOMPENGER PÅ NY E 39 LYNGDAL - ÅLGÅRD
018/19 ÅRSREGNSKAP 2018 LUND KOMMUNE - GODKJENNING
019/19 ÅRSMELDING 2018 LUND KOMMUNE
020/19 TILLEGG TIL UTSKRIVINGSVEDTAK FOR EIENDOMSSKATT 2019
021/19 BUDSJETTERT UNDERDEKNING PÅ INNTIL 3 MKR I HELSE OG OMSORG I 2019 INNSPARINGSMULIGHETER
022/19 RUTINER FOR HÅNDTERING AV VOLD OG TRUSLER
023/19 UTBYGGING/OMBYGGING AV LUND UNGDOMSSKOLE
024/19 REGIONPLAN FOR DALANE 2019 – HØRINGSUTTALELSE LUND KOMMUNE
025/19 REGULERINGSPLAN FOR FLOMSIKRING AV MOI TETTSTED, NY BEHANDLING
026/19 EVENTUELT
027/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
028/19 BUDSJETTREGULERING AV INVESTERINGSBUDSJETTET 2019
029/19 BUDSJETTREGULERING AV INVESTERINGSBUDSJETTET- SENTRUMSUTVIKLING MOI
030/19 ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2019
031/19 RETNINGSLINJER FOR LUND KOMMUNES NÆRINGSFOND - REVISJON
032/19 AVKLARING VEDR ORDNINGEN MED NÆRINGSSJEF I LUND
033/19 ENDRING AV OVERORDNET SAMARBEIDSAVTALE MED HELSE STAVANGER
034/19 LEVE HELE LIVET I LUND - HANDLINGSPLAN
035/19 UTBYGGING/OMBYGGING AV LUND UNGDOMSSKOLE - NYTT ALTERNATIV
036/19 EVENTUELT
037/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
038/19 FRITAK FRA POLITISK VERV
039/19 FESTEAVGIFT - KIRKEGÅRDENE I LUND

040/19 INNKJØP AV DATAUTSTYR TIL NYTT KOMMUNESTYRE OG NYE UTVALG
041/19 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORTEN «KRISEHÅNDTERING/BEREDSKAP»
042/19 ØKONOMI, INNKJØP OG FINANSREGLEMENT LUND KOMMUNE 2019
043/19 FORSKRIFT OM POLITIVEDTEKT, LUND KOMMUNE, REVISJON 2019
044/19 KLAGE PÅ VEDTAK - DETALJREGULERING FOR FLOMSIKRING AV MOI TETTSTED
045/19 TILSTANDSRAPPORT FOR GRUNNSKOLEN I LUND 2018.
046/19 EVENTUELT

Sakene mellom 047/19 056/19 mangler pga feil i systemet

057/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
058/19 INTERKOMMUNALT ARKIV I ROGALAND IKS – ENDRING AV SELSKAPSAVTALE
059/19 NÆRINGSSJEF - OPPGAVER OG ORGANISERING MM
060/19 EVENTUELT
061/19 KOMMUNESTYRE OG FYLKESTINGSVALG 2019
062/19 Valg av 5 medlemmer m/varamedlemmer til formannskapet for perioden 2019-2023
063/19 Valg av ordfører for perioden 2019-2023
064/19 Valg av varaordfører for perioden 2019-2023
065/19 Valg av oppvekst- og kulturutvalg m/varamedlemmer, samt leder og nestleder for perioden 2019-2023
066/19 Valg av helse- og omsorgsutvalg m/varamedlemmer, samt leder og nestleder for perioden 2019-2023
067/19 Valg av plan,- nærings- og miljøutvalg m/varamedlemmer, samt leder og nestleder for perioden 2019-2023
068/19 Valg av kontrollutvalg m/varamedlemmer, samt leder og nestleder for perioden 2019-2023
069/19 Valg av valgnemnd m/varamedlemmer, samt leder og nestleder for perioden 2019-2023
070/19 Valg av representant m/vararepresentant til Fylkeskretsen, Kommunenes Sentralforbund for perioden 2019-2023
071/19 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
072/19 REFERATSAKER
073/19 HØRINGSUTTALELSE TIL KOMMUNEDELPLAN FOR NY E39 LYNGDAL VEST - ÅLGÅRD
074/19 FORSKRIFT OM POLITIVEDTEKT LUND KOMMUNE
075/19 STYRER/RÅD OG UTVALG FOR PERIODEN 2019-2023
076/19 REVISJON AV DELEGASJONSREGLEMENTET IHT NY KOMMUNELOV
077/19 ØKONOMIRAPPORT 2 TERTIAL 2019
078/19 GODKJENNING AV GEBYRER FOR IRS MILJØ AS FOR 2020
079/19 KOMMUNALE GEBYRER, REGULATIV, BETALINGSSATSER OG UMLEIESATSER 2020
080/19 BUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020-2023
081/19 EVENTUELT

Foreløpige nøkkeltall 2019

Foreløpige nøkkeltall 2019					
	Lund	Flekkefjord	Eigersund	Sokndal	Bjerkreim
Finansielle nøkkeltall					
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	-1,7	0,7	1,8	4,3	-0,5
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	0,7	1,4	0,5	3,1	-0,8
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	17,6	15,7	17,4	49,2	26,4
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	51,5	56,3	37,9	53,8	7,5
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	94,1	87,4	86,5	95,7	53,4
Frie inntekter per innbygger (kr)	62 635	61 179	56 422	66 786	63 704
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	4,5	9,4	14,8	19,3	10,9
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	10,6	10,3	15,8	6,4	8,6
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	13,2	59,7	-6,4	-45,9	51,4
Har eiendomsskatt i hele kommunen (ja=1, nei=0)	1	1	1	1	1
Generell eiendomsskattesats (per 1000)	2,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Har kommunen innført bunnfradrag? (ja=1, nei=0)	1	0	0	0	1
Hva er størrelsen på bunnfradraget? (kr)	100 000	0	0	0	60 000
Helse- og omsorgstjenester					
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	31203	39084	27508	33683	21668
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	30,8	37,6	32,8	35,1	23,2
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	80,9	80,6	83,6	73,6	84,1
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	5,8	4,5	3,9	2,9	4,4
Skoler					
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	82,5	42,5	64,0	45,0	60,8
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	202,2	137,9	119,5	131,0	161,5
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent)	7,0	3,8	3,0	4,2	2,4
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,4	5,9	7,7	13,7	7,6
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	60,4	87,4	74,2	60,0	72,1
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	28,2	23,1	21,9	22,2	28,9
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	145 447	124 449	116 419	115 885	133 629
Barnevern					
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger (kr)	4191	1944	2897	3220	1645
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	13920	7091	10086	11295	5032
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-17 år (kr)	17797	9089	13113	14007	6305
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet (kr)	157871	150000	151077	138961	60316
Prosentdelen barn med undersøkning ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	6,2	3,7	3,9	5,7	4,7
Landbruk					
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,4	0,2	0,0	0,2	0,0
Landbrukseiendommer (antall)	305	663	480	275	278
Jordbruksbedrifter (antall)	102	84	172	84	181
Jordbruksareal i drift (dekar)	22864	13749	50479	13508	59873
Produktivt skogareal (dekar)	66696	200928	52906	34797	62270

Hendelser etter balansedagen

Covid-19 – Koronavirus

Norge og verden for øvrig står i disse dager samlet i kampen for å bekjempe viruset covid-19. Norge som nasjon og samtlige av landets kommuner og innbyggere blir påvirket gjennom restriksjoner og smittevernstiltak iverksatt av både nasjonale og lokale myndigheter. Fredag 13. Mars 2020 ble det satt krisestab i Lund kommune der kriseledelsen møtes daglig for å vurdere og drøfte den alvorlige situasjonen landet og verden befinner seg i.

De endelige konsekvensene av den pågående virus-pandemien vet vi ikke, men vi forbereder oss på langvarige og kraftfulle smittevernstiltak. Det er grunn til å forvente at den pågående situasjonen vil medføre en økning i utgiftene og en reduksjon i kommunens inntekter i 2020.

Sentrale myndigheter (Storting og Regjering) har signalisert at kommunene skal bli kompensert for de økonomiske ubalansene som følge av koronaviruset. Det er imidlertid viktig at vi forbereder oss på å måtte dekke en del av merutgiftene selv. På bakgrunn av dette vil Lund kommunes kriseledelse allerede nå varsle at den pågående situasjonen vil medføre konsekvenser for tjenestetilbudet og investeringsnivået i 2020.

1. Tiltak i organisasjonen: Mange har hjemmekontor, noen uten kontor er satt hjemme i beredskap. Kriseledelsen slutter med daglige møter fra og med 23.03.2020 grunnet smittefaren – elektronisk kommunikasjon for det meste. Hver avdeling rapporterer hver fredag innen kl 12.00 på et eget skjema til koordinator. Samling til fysiske møter etter behov. Generelt følges de føringer som kommer sentralt. Lokale tilpasninger.
2. Skole/kultur: Undervisning via chromebook ser ut til å fungere bra etter kort tids bruk/erfaring. Blir jevnlig evaluert for å sjekke utbytte/læring. Det er krevende i forhold til flerspråklige barn. (Lund asylmottak – da disse må få tilrettelagt egen undervisning) I forhold til barn med spesielle behov, er dette under kontinuerlig evaluering.
3. Helse/omsorg: Helse og omsorg har redusert tjenester i løpet av forrige uke, kartlegging av brukere. Vi inndeler alle tjenestemottakere i tre kategorier; grønn, gul og rød. Alle i grønn kategori er «satt i pause» på tjenester (hos disse har i praksis pårørende overtatt en del av oppgavene). De i gul har fått sine tjenester redusert, mens rød kategori fremdeles får tjenester. To beboere i omsorgsbolig og 1 ansatt er i karantene etter kontakt med påvist smittebærer. En beboer er isolert på sykehjem, prøve tatt – vi avventer svar, 3 ansatt i karantene.

Generelt ser det ut for at de tiltak som er iverksatt i organisasjonen fungerer greit. Vi er opptatt av å rigge oss for en langvarig situasjon, og prøver å dimensjonere for dette.